

**T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ PROGRAMI**

**SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZLERİNİN ÜLKEMİZ VE BAZI
ÜLKELERDEKİ İŞLEYİŞİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Burçin BULUT**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. M. Metin ARSLAN

Kırıkkale – 2009

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın yapılması sırasında yardımlarını esirgemeyen ve katkılarıyla bu araştırmanın tamamlanmasında büyük pay sahibi olan tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. M. Metin ARSLAN'a teşekkür ederim.

Değerli görüő ve önerileriyle araştırmanın yürütülmesine yardımcı olup yüksek lisans boyunca ve araştırma sürecinde beni yüreklendiren Sayın Prof. Dr. Saim KAPTAN'a ve değerli bilgilerini benimle paylaşan Sayın Yrd. Doç. Dr. Deniz BİLLUR'a ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Cem GÜZELLER'e teşekkür ederim.

Ayrıca, özverileri ve gösterdikleri hoőgörüden dolayı canım annem Hadiye BULUT, babam Osman BULUT ve kardeőim Gizem BULUT'a içten teőekkürlerimi bir borç bilirim. İyi ki varsınız, iyi ki yanımdasınız.

Son olarak en zor zamanlarımda beni cesaretlendiren, beni yalnız bırakmayan sevgili arkadaşlarıım Defne ERDEM METE ve İsmail GÜLER'e de sonsuz teőekkürler.

ÖZET

Bu araştırmada Türkiye'deki üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinin yapı ve işlev boyutu araştırılarak bu merkezler Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı'na üye üniversitelerle (EUCEN) karşılaştırılmıştır.

Araştırma kapsamına Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin tamamı ile EUCEN'e üye üniversitelerin tamamı dahil edilmiştir. Veri toplama aşamasında, üniversitelerin internet sitelerinde bulunan sürekli eğitim merkezlerinin bilgileri ve merkezlerin basılı yayınları (tanıtım ve reklam amaçlı kitaplar ve bültenler) incelenmiştir. Bu merkezlerin yapı ve işlevleri araştırmada dikkate alınan boyutlardır.

Araştırma altı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, araştırmanın problemi tanımlanmış, alt problemleri belirlenmiş, amacı açıklanmış, sınırlılıkları belirlenip araştırma ile ilgili tanımlara yer verilmiştir. İkinci bölümde, problemin daha iyi anlaşılabilmesi için yaşam boyu öğrenme ve yaşam boyu eğitim, sürekli eğitim, Türkiye'de ve Avrupa'da sürekli eğitim sisteminin bugünkü yapısı ve performansı ile ilgili açıklamalar yapılmış ve EUCEN (Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı) ile ilgili bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde, konuya ilişkin yapılmış olan araştırmalar hakkında bilgi verilmiştir. Dördüncü bölümde, araştırma yapılırken uygulanan yöntemle değinilmiştir. Beşinci bölümde, araştırma sonucunda elde edilen bulgular açıklanmıştır. Altıncı bölümde ise, araştırmadan elde edilen sonuçlar ve konu ile ilgili yapılan önerilere yer verilmiştir.

ABSTRACT

In this study, the structure and functions of Continuing Education Centers at Turkish Universities are investigated and these centers and the member universities of EUCEN are compared.

The scope of the study includes all state and public universities in Turkey and the member universities of EUCEN. The web pages and published works (books and bulletins including advertisement) of continuing education centers were accessed during the collection of data. The structure and functions of the centers are two groups which are investigated in this study.

The study contains six chapters. In the first chapter, the problem of the research is identified, sub-problems are determined, the aim of the study is explained, the restriction is determined, and definitions about the study are given. In the second chapter, explanations about lifelong learning and lifelong education, continuing education, the structure and performance of the system of continuing education are given, and the information about EUCEN (European Universities Continuing Education Network) is given. In the third chapter, the information about similar researches which are made are given. In the fourth chapter, the method of the study is explained. In the fifth chapter, the findings are explained. In the sixth chapter, the result of the study and the suggestions about the subject is given.

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

TEŞEKKÜR	I
ÖZET	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV
TABLOLAR LİSTESİ	VII
KİŞİSEL KABUL / AÇIKLAMA	VIII

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi	4
1.2. Alt Problemler	4
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Sınırlılıklar	6
1.5. Sayıtlılar	6
1.6. Tanımlar	7

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
1. Yaşam Boyu Öğrenme ve Yaşam Boyu Eğitim	8
2. Sürekli Eğitim	12
3. Türkiye’de Sürekli Eğitim Sisteminin Bugünkü Yapısı ve Performansı	15
3.1. Sürekli Eğitimin Tarihsel Gelişimi	16

3.2. Günümüzdeki Yapının Tanıtılması	16
3.2.1.Devlet Üniversitelerinden Örnekler	18
3.2.2. Vakıf Üniversitelerinden Örnekler	23
4. Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı (EUCEN)	30
5. Avrupa Birliği Ülkelerinde Sürekli Eğitim	33
5.1. Almanya	33
5.2. Finlandiya	35
5.3. Fransa	37
5.4. İngiltere	39
5.5. İspanya	40

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	42
----------------------------------	-----------

BÖLÜM IV

YÖNTEM	45
1. Araştırma Modeli	45
2. Evren ve Örneklem	45
3. Veri Toplama	46
4. Verilerin Analizi	47

BÖLÜM V

BULGULAR	48
1. Sürekli Eğitim Merkezlerinin Kuruluş Amaçları	48
2. Sürekli Eğitim Merkezlerinin Yapılanmaları	50
3. Sürekli Eğitim Merkezlerinin Faaliyetleri	53

4. Sürekli Eğitim Merkezlerinin Güçlü ve Zayıf Yönleri İle Fırsat ve Tehlikelerinin Belirlenmesi	59
5. EUCEN'e Üye Üniversitelerde Sürekli Eğitim Merkezleri	62

BÖLÜM VI

SONUÇLAR VE ÖNERİLER	68
1. Sonuçlar	68
2. Öneriler	72
KAYNAKÇA	74
EKLER	83
ÖZGEÇMİŞ	89

TABLÖLAR LİSTESİ

1. Türkiye’de Üniversite Sürekli Eğitim Merkezlerinin Adları	50
2. Türkiye’de Üniversite Sürekli Eğitim Merkezlerinin Organizasyon Yapısı	51
3. Türkiye’de Üniversite Sürekli Eğitim Merkezlerinde Uygulanan Eğitim Programları	56
4. Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı’na (EUCEN) Üye Üniversitelerde Sürekli Eğitim Merkezlerinin Adları	62
5. Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı’na (EUCEN) Üye Üniversitelerde Uygulanan Sürekli Eğitim Programları	63
6. Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı’na (EUCEN) Üye Üniversiteler ve Uygulanan Sürekli Eğitim Programları	64

KİŞİSEL KABUL / AÇIKLAMA

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “Sürekli Eğitim Merkezlerinin Ülkemiz ve Bazı Ülkelerdeki İşleyişi” adlı çalışmamı, ilmi ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazdığımı ve faydalandığım eserlerin bibliyografyada gösterdiklerimden ibaret olduğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu şeref ve haysiyetimle doğrularım.

Burçin BULUT

BÖLÜM I

GİRİŞ

Günümüzde hızla gelişen bilim ve teknoloji; birey, toplum ve örgüt yaşantısını etkilemekte, eğitim örgütlerinin yapı ve işlevlerini de değişime zorlamaktadır. Bu gelişmelere paralel olarak bireyin, toplumun ve örgütlerin varlıklarını sürdürebilmelerinde eğitimin önemi ve gerekliliği tartışılmaz bir duruma gelmiştir. Bu önem ve gereklilik eğitim ile yaşam arasındaki etkileşimi güçlendirmekte; bireylerin içinde buldukları topluma uyma, bireysel, sosyal ve mesleki yönden yeterliklerini artırma, ilerleme ve yükselme çabalarını arttırmaktadır. Bu durum bütün öğretim kademelerini etkilemenin yanında eğitim sistemlerini, genel eğitim vizyonu anlayışı içinde yaşam boyu öğrenmeyi hedefleri arasına alan bir yapıya zorlamakta ve de teknolojik ve ekonomik alandaki değişimi takip etme, piyasanın ihtiyaç duyduğu insan gücü talebini karşılama görev ve sorumluluğunu ortaya çıkartmaktadır.

Örgütlerin becerili, bilgili ve yeni koşullara uyum sağlayabilen insan kaynakları olmaksızın, etkili ve verimli çalışmalar yaparak amacına hizmet etmesi mümkün değildir. İnsan kaynaklarında aranan yeterlikler farklılık göstermektedir. Mesleklerin yapısı ve iş yerlerinin organizasyonunda yaşanan değişim ve dönüşümler bazı mesleklerin yok olmasına, bazılarında değişiklikler yapılmasına ya da yeni mesleklerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Çünkü süreklilik halini alan değişiklikler, insan kaynaklarının mesleki yeterliklerini yeniden tanımlanmasını zorunlu hale getirmektedir. Bu gelişmelerin sonucunda, iş hayatında istihdam edilen ile istihdam edilmeye adaylardan meslek değiştiren bireylerin sayısı hızla yükselmekte ve bu değişiklikler, yetişkinlerin yaşam boyu eğitilmesini zorunlu hâle getirerek sürekli eğitimin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Günümüzde bir bireyin meslek hayatında birçok kez eğitildiği ve birkaç defa iş değiştirdiği gözlenmekte dolayısıyla, gerek örgün gerekse yaygın eğitim uygulamalarının sorgulanmasını gündeme getirmektedir. Çünkü iş hayatının ve mesleki yeterliklerin, bilimsel ve teknolojik gelişmelere dayalı olarak sürekli değişmesi, sürekli eğitim uygulamalarının da değişen koşullara cevap verecek biçimde yenilenmesini gerektirmektedir (Fer, 2000).

Çağımızda iyi yetişmiş insan kaynaklarının öneminin artması sonucu, dünyada olduğu gibi ülkemizde de yüksek öğretimden beklenenler değişmiştir. Toplumlar üniversitelerin bir elit eğitiminden daha esnek programlarla kitle eğitimine yönelmesi beklentisine girmiştir. Bu gelişmeler üniversitelerin her alanda özellikle de ekonomik alandaki değişim ve dönüşümü takip ederek piyasanın ihtiyaç duyduğu insan gücü talebini karşılama görev ve sorumluluğunu artırmıştır. Bu durum üniversitelere teknolojik gelişmeye bağlı olarak, iş piyasasının ihtiyacı olan iş gücünü şekillendirme gibi bir sorumluluk yüklemektedir.

Yaşam boyu devam eden eğitim sürecinde belirli dönemler, farklı değişkenler ve farklı ölçütlere göre önem kazanabilir. Bu dönemlerde birey, yaşam boyu eğitim kapsamında davranışlarında istenilen değişiklikleri sağlama, yeni davranışlar kazandırma amacına yönelik, eğitim alır. Düzenlenen bu eğitimlerin özünde; sürekli mesleki eğitim, meslek standartlarının oluşturulması, örgün ve yaygın mesleki eğitim hizmetlerinin bütünleştirilmesi ve yükseköğretim kurumlarının yaygın ve sürekli eğitime yönelmesi bulunmaktadır.

Bu gelişmelere paralel olarak ülkemizde üniversiteler, sürekli eğitimi herkes için erişilebilir kılma ilkesinden hareketle bünyelerinde eğitim araştırma ve uygulama merkezleri kurmaya başlamışlardır. Sürekli eğitim amaçlı kurulan bu merkezler, yükseköğretim kurumlarında yürütülen

akademik programların dışında daha esnek programlar uygulamaktadır. Bu uygulamalar daha kısa sürede ve ucuz maliyetle toplumda herkesin eğitime erişimini hedeflemektedir (Arslan, 2008). Bu merkezlerde toplumun sürekli eğitim ihtiyacını karşılamak üzere düzenlenen eğitim programları,

1-Ülke ve bölgenin güncel ekonomik faaliyetleri ve gelişimi açısından öncelik kazanan alanlarda meslek kazanmak,

2-Meslekle ilgili bilgi ve beceri düzeyini yükseltmek,

3-Yeni mesleki beceriler edinmek,

4-Kişisel gelişim ihtiyacını karşılamak isteyen, toplumun her kesiminden bireylerin ya da bu eğitimlerden çalışanlarını ve/veya üyelerini yararlandırmak isteyen kamu ve özel tüm kuruluşların talep ve ihtiyaçlarına göre tasarımılanır ve yürütülür.

Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinin bünyesinde kurulan bu merkezler aynı amaca yönelik aynı hukuki dayanakla değişik isimler altında faaliyetlerini yürütmektedir. Bu merkezler “sürekli eğitim merkezi”, “sürekli eğitim uygulama ve araştırma merkezi”, “yaşam boyu eğitim merkezi”, “enformatik sürekli eğitim merkezi” ve “sürekli eğitim ve gelişim merkezi” gibi isimler altında rektörlüğe bağlı olarak yapılanmıştır. Başlangıçta birkaç üniversitede bu merkezler varken, bugün devlet ve vakıf üniversitelerinden birçoğunda sürekli eğitim merkezi kurulmuş ya da kurulma çalışmaları devam etmektedir.

Üniversitelerde rektörlüğe bağlı olarak yapılan ve aynı amaca yönelik faaliyet gösteren bu merkezlerin birbirleriyle iletişimi oldukça düşük, kendi birikimlerini diğer merkezlerle paylaşımı ve ortak çalışma yapma çabaları ise yok denecek kadar azdır. Ancak son yıllarda bu merkezlerin hem ulusal boyutta kendi aralarında, hem de EUCEN (Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Ağı) arasında etkileşimi başlamıştır.

Günümüzde üniversiteler nitel ve nicel olarak değişen bilginin önemi ve özellikleri nedeniyle öncelik ve fonksiyonlarını tespit etmek durumuyla karşı karşıyadır. Çünkü toplumun büyük bir bölümünün sürdürülebilir pek çok bilgiyi kullanma gereksinimi vardır. Bu nedenle yalnızca geçmişte olduğu gibi, geniş toplumların bilgi sahibi olması değil, fakat yaşam boyu güncelleşmiş ve yeni bilgilere yönelmesi gerekmektedir. Toplumun bir parçası olarak üniversiteler, devamını ve interaktif olarak katılımını sağladığı ağ oluşturma ve kolaylaştırıcı rolleriyle sürekli eğitim vererek görevlerini çeşitlendirme imkânlarına sahiptir. Sürekli eğitim yoluyla üniversiteler, süratle ortaya çıkan toplum ihtiyaçlarına yeni programlarla cevap vererek toplumla etkileşimini artırır. Sürekli eğitimde maksimum başarı üniversite ile toplum arasında güçlü bir etkileşim ve işbirliğinden geçer.

1.1. Problem Cümlesi

Türkiye'deki üniversitelerin ve Avrupa Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı (EUCEN) üyesi üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinin mevcut durumu nedir?

1.2. Alt Problemler

Bu araştırmada, problem cümlesinde belirtilen konunun ortaya konabilmesi için alt problemler olarak aşağıdaki şu sorulara cevap aranacaktır:

1- Devlet ve vakıf üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin amaç yönüyle farklılıkları var mıdır?

2- Devlet ve vakıf üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin yapı yönüyle farklılıkları var mıdır?

- a) Devlet ve vakıf üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin arasında,
- b) Devlet üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin kendi aralarında,
- c) Vakıf üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinin kendi aralarında fark var mıdır?

3- Devlet ve vakıf üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin işlev yönüyle farklılıkları var mıdır?

- a) Devlet ve vakıf üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin arasında,
- b) Devlet üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin kendi aralarında,
- d) Vakıf üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin kendi aralarında fark var mıdır?

4- Türkiye'deki ve EUCEN'e üye üniversitelerdeki sürekli eğitim merkezlerinin açılan programlar yönünden farklılıkları var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Üretken, duyarlı, sürekli öğrenmeye ve gelişmeye açık birey ve toplumlara ulaşabilmek için;

1. İnsan niteliğine yönelik sürekli değişen ihtiyaçları belirlemek,
2. Yaşadığımız toplumun koşullarına uygun "Yaşam Boyu Gelişim" sürecini destekleyen eğitimler vermek,

3. Bilimsel bilgiyi kişilerle, örgütlerle paylaşmak ve teori ile uygulamayı bütünleştirerek bireysel ve toplumsal sorunların çözümüne katkıda bulunmak amacıyla yüksek değer teşkil eden eğitimleri planlayacak ve uygulayacak sürekli eğitim merkezlerine ulaşmaya yönelik stratejilere ihtiyaç vardır.

Toplumun ekonomik ve kültürel yapısına katkıda bulunmak, yetişkinlerin yüksek nitelikte eğitim edinimlerini sağlamak amacı ile üniversitelerimizin bünyesinde sürekli eğitim merkezlerinin kurulması yaygınlaşmaktadır. Sürekli eğitim merkezlerinin yapı ve işlevlerinin analizi, sürekli eğitim uygulamaları ve politikalarının gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmanın amacı, üniversitelerdeki sürekli eğitim merkezlerinin benzer ve farklılıklarını ortaya koymak, aralarında etkileşim ve koordinasyonu sağlamaya yönelik öneriler getirmektir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma internet sitesi veya üniversitelerin siteleri içerisinde sayfası bulunan sürekli eğitim ve araştırma merkezleriyle sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

Bu çalışmada;

1. Sürekli eğitim merkezlerinin yaşam boyu eğitim kapsamında amaç birliği olduğu düşünülmektedir.
2. Sürekli eğitim merkezleri yapı olarak birbirine benzemektedir.
3. Merkezlerin faaliyetleri örgüt olarak çevresindeki gelişme ve beklentilere yöneliktir.

1.6. Tanımlar

Sürekli Eğitim (Continuing Education): 1- Tam gün okul ya da üniversite öğrenimini bitiren ya da belli bir öğrenim basamağından ayrılan gençler ile yetişkinlere yaşamları boyunca sürekli olarak öğrenme ve yetiştirme olanakları sağlanmasını öngören eğitim anlayışı. 2- Özel nitelikte okullar, eğitim merkezleri, yüksek okullar ve üniversitelerin, geleneksel ya da akademik programlar yerine esnek ve kılgısal (uygulamalı, pratik) programlar uygulayarak yetişkinlere sağladığı eğitim (www.tdk.gov.tr).

İleri Eğitim (Further Education): Yüksek eğitim değildir. Okula devam etmeyen ya da okulu bırakmış kişilere verilir (olgunlaşma kursları) (EUCEN, 1995).

Yüksek Eğitim (Higher education): Orta öğretimden sonra devam edilen ikinci aşama öğretim. Üniversite ve kolejler tarafından verilir (EUCEN, 1995).

Bilgi Toplumu: Bilgiyi araştırmaya ve incelemeye önem veren, bilgi teknolojilerini kullanmayı öne çıkaran toplum (www.tdk.gov.tr).

Üniversite: Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksekokul vb. kuruluş ve birimlerden oluşan öğretim kurumu (www.tdk.gov.tr).

Araştırma Merkezi: Bir gerçeği ortaya çıkarmak, bir sorunu çözümlemek ve eldeki verileri arttırmak için bilimsel yöntem ve tekniklerden yararlanılarak yapılan düzenli çalışmayı gerçekleştiren kurum (www.tdk.gov.tr).

Yetişkin Eğitimi: Bir ülkede zorunlu okul yaşı üzerindeki bireylere, okullarda kazandırılan bilgi ve beceriler dışında ya da onları zenginleştirici nitelikte bilgi ve beceriler kazandırmayı amaçlayan örgün eğitim çalışması (www.tdk.gov.tr).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde yaşam boyu öğrenme, yaşam boyu eğitim ve sürekli eğitim kavramları kuramsal olarak incelenmiştir. Sürekli eğitim sisteminin ülkemizdeki tarihsel gelişiminden bahsedilerek, ülkemizden ve Avrupa Birliği ülkelerinden örnekler verilmiştir. Ayrıca, EUCEN (Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı) hakkında bilgi verilerek, son senelerde gerçekleştirilen EUCEN Konferanslarına değinilmiştir.

1. Yaşam Boyu Öğrenme ve Yaşam Boyu Eğitim

Eğitimde süreklilik fikrinin insanlık tarihi kadar eski olduğu, günümüzde bu fikrin yaşam boyu öğrenme olarak kurumlaştığı görülmektedir. Yaşam boyu öğrenme (lifelong learning), bireysel gelişim ve sosyalleşme amaçlarının yanı sıra çalışma amaçlı öğrenimi de kapsamakla birlikte, esnek ve yenilikçi öğrenme fırsatlarını genişletmek anlamına gelmektedir. Günümüzde tüm eğitim sisteminde benimsenen yeni eğitim yaklaşımlarından biri olan yaşam boyu öğrenme; uzaktan eğitim, e-öğrenme, sürekli eğitim, açık öğretim ve diğer tüm yöntemlerle başarılmaya çalışılan bir pedagoji şeklidir (World Bank, 2003). Bu öğrenme yaklaşımı insana ve bilgiye daha çok yatırım yapma, kişisel ve sosyal amaçlı öğrenimin yanı sıra çalışma amaçlı öğrenimi de kapsamakta ve resmi eğitim sistemlerine ilişkin pek çok alanda yer almaktadır.

Yetişkin eğitimi ve sürekli eğitim gibi kavramlarla eş anlamda kullanılan yaşam boyu öğrenme, kavram olarak ilk kez 1970 yılında Paul

Lengrand tarafından UNESCO Konferansı'nda sunulan "Yaşam Boyu Öğrenmeye Giriş" adlı bir bildiri ile gündeme gelmiştir. Daha sonra, 1972 yılında UNESCO Uluslararası Eğitimi Geliştirme Komisyonu'nun yaşam boyu öğrenmenin gerekliliğine işaret eden "Dünya Eğitiminin Bugünü ve Yarını" adlı bir raporu yayınlamıştır. Raporda eğitimin kişileri henüz var olmayan bir topluma hazırlama amacıyla resmi ve resmi olmayan kanallarla, yaşam boyu sürecek bir etkinlik olması gerektiği sonucu vurgulanmış ve bu doğrultuda şu öneriler getirilmiştir:

1. Eğitimi okul yaşı ve okul binaları ile sınırlamak yanlıştır.
2. Eğitim, hem okul eğitimini hem de okul dışı eğitimi kapsayan tüm eğitsel etkinliğin temel bileşeni olarak düşünölmelidir.
3. Eğitsel etkinlik daha esnek olmalıdır.
4. Kısaca eğitim yaşam kadar uzun bir var oluşsal süreklilik olarak tasarlanmalıdır (EURYDICE European Unit, 2000:9; UNESCO World Report, 2005:76).

Amerika Birleşik Devletleri'nde 2000 yılında hazırlanan "What Work Requires of Schools: A Scans Report for America 2000" adlı raporda, bilgi toplumunda yaşayan bireylerin başarılı bir iş performansı gösterebilmelerinde gereksinim duyacakları araçlar belirlenmiştir (Polat ve Odabaş, 2008).

Temelinde ekonomik bir birlik olan Avrupa Birliği 1990'lı yılların başına kadar eğitim konusu ile çok ilgilenmemiştir. Ancak eğitimin ekonomik rekabette ön koşul olarak görülmesiyle birlikte 1990'lı yıllardan sonra komisyon kararlarıyla ve projeler yoluyla eğitime özel bir önem verilmiş ve üye ölkelerden bu kararları hayata geçirmeleri istenmiştir. Bu konuyla ilgili AB komisyonunun 1995 yılında "Öğrenen Topluma Doğru" adlı bir çalışması bulunmaktadır. 1996 yılı ise yine komisyon kararıyla "Avrupa Yaşam Boyu" öğrenme yılı olarak kabul edilmiştir. Yaşam boyu

öğrenme yaklaşımının önemi, Avrupa Birliği'ne üye ülkeler yüksek eğitim bakanlarının 24-26 Haziran 1999 Budapeşte- Macaristan'da yaptıkları bir toplantıda şu şekilde vurgulanmıştır:

“Yaşam boyu öğrenme yaklaşımını uygulamak, bir işte çalışma ve öğrenme arasında yakın bir ilişkiyi, bu da eğitim ile iş hayatı arasında daha yakın bir ilişkiyi gerektirir. Bu nedenle, sürekli eğitime, başlangıç eğitimi ve öğretimiyle ilgili olarak daha fazla ağırlık verilmelidir. Eğitim kurumları ve firmalar, ortaklığa dayalı işbirliği içinde öğrenme örgütleri olmalıdır.”

2000 yılında Lizbon'da düzenlenen Avrupa Konseyi toplantısında üye devletlerin hükümet liderleri tarafından imzalanan 10 yıllık stratejide, temel unsurlardan biri olarak yaşam boyu öğrenme gösterilmiştir. Gerek Lizbon (Mart 2000), gerekse Stockholm'de (Mart 2001) düzenlenen Konsey toplantılarında yaşam boyu öğrenme konusuna büyük önem verilmiştir. Çünkü Avrupa'daki mevcut ekonomik ve sosyal değişimin derecesi, bilgi tabanlı topluma hızlı geçiş, Avrupa Birliği'nin yaşlı nüfusundan kaynaklanan demografik baskılar, yaşam boyu öğrenme kapsamında, eğitim alanında yeni yaklaşımları zorunlu kılmıştır.

Yaşam boyunca örgün ya da yaygın devam eden eğitim çabaları, öğrenenin bireysel olarak nitelik kazanması ve sosyalleşmesi amacına yöneliktir. Yaşam boyu öğrenme yaklaşımı bireyin sosyal, ekonomik ve kişisel ihtiyaçlarını kapsamaması gerektiği görüşünü savunur. Bu kapsamda yaş ve alan sınırı yoktur. Yaşam boyu öğrenme kavramı açısından yaşamın tüm aşamalarındaki öğrenme aktivitelerini ve iş tecrübelerini, zorunlu eğitimden yaygın eğitim aşamalarına kadar tüm resmi ve gayri resmi öğrenmeleri organize eden planlı ve amaçlı etkinliklerdir. Çünkü amaçsız ve plansız yapılan öğrenme öğrenme değildir. Aspin ve Chapman'ın (2001) yaşam boyu öğrenme ile ilgili görüşleri incelendiğinde

yaşam boyu öğrenmeyi üç unsur çerçevelemektedir. Bunlar; ilerleme ve gelişme; kişisel gelişim ve uygulama; dahil olma, demokratik anlayış ve faaliyettir. Motive edilmiş bir hayat ve demokrasi için bu üç unsur birbirleriyle uyumlu olmalıdır (Aspin ve Chapman 2001). Bu konuda Avrupa komisyonunun anlayışına bakıldığında yaşam boyu öğrenme, eğitim–öğretimde tek düstur olarak görülmemekte, öğrenmeyle iç içe ve rehber olarak değerlendirilmektedir.

“Official Journal of European Union” Avrupa Parlamentosu 15 Kasım 2006 tarihli yaşam boyu öğrenme alanındaki kararı ile “Yaşam Boyu Öğrenme Programı”nı 2014 yılına kadar yürürlüğe koymuştur.

Yaşam Boyu Öğrenme Programı, Avrupa’nın sürdürülebilir ekonomik büyümesini, toplumsal bütünlük sağlayarak dünyadaki en yarışmacı ve dinamik bilgi temelli ekonomisini yaratmasını ve topluluğun eğitim sistemiyle dünyada referans olarak alınmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaçlara yönelik eğitim alanında ve eğitim kurumları arasında değişimi, işbirliğini ve hareketliliği desteklemektedir. Yaşam boyu öğrenme, hayat boyunca alınan bütün genel eğitim, okul sonrası eğitim, resmi ve resmi olmayan eğitim yoluyla bireysel, toplumsal ve iş ile ilgili bilgi, beceri ve yetilerin geliştirilmesi demektir.

Yaşam boyu eğitim (lifelong education) ile yaşam boyu öğrenme (lifelong learning) kavramları birbirlerinin yerine çok kullanılmaktadır. Bireyin öğrenmeyi yaşam sürecine yayması, karar verebilme becerisi kazanması ve yaşantısını yönetebilmesi için hazırlık yapması olarak ifade edilen yaşam boyu öğrenme ve yaşam boyu eğitim kavramları yaşam boyu süren öğrenme ve eğitim yaşantısını ifade etmektedir. Öğrenmenin bir yaşantı ürünü olduğunu ve öğrenmenin olduğu her yerde eğitimden söz edilebileceği dikkate alındığında yaşam boyu eğitim kavramının daha kapsamlı ve sistemle ilgili olduğu dikkat çekmektedir.

Yaşam boyu eğitim, UNESCO tarafından, 1970 yılında üzerinde önemle durulan bir konu haline gelmiştir (Tight, 1998) ve UNESCO 1996 yılı raporunda yaşam boyu eğitim kavramını kullanmaya devam etmiştir. Fransızca orijinalinin çevirisi yaşam boyu eğitim kavramı, mevcut eğitim sistemini yeniden ve eğitimle ilgili olup da eğitim sisteminin dışında kalan tüm insan potansiyelini geliştirmeyi amaçlayan genel bir düzenlemedir (Akbaş ve Özdemir, 2000).

Yaşam boyu eğitim Avrupa Birliği'nin temel eğitim felsefesidir. Yaşam boyu eğitim programı dört alt programdan oluşmaktadır: Comenius (Okul eğitimi), Erasmus (Yükseköğretim), Leonardo da Vinci (Mesleki eğitim) ve Grundtvig (Yetişkin eğitim) (European Comission, 2008). Topluluğun 2007–2013 yılı için belirlediği temel strateji incelendiği zaman, daha fazla ve daha iyi iş imkânları oluşturarak, yaşam boyu eğitimin esas alındığı ifade edilmektedir. Topluluk içinde genel eğitim ile mesleki eğitim arasında hareketlilik, işbirliği ve etkileşimi geliştirmenin temel amaç olduğu dikkate alınır, her düzeyde ve türde eğitim uygulamalarında yaşam boyu eğitimin öncelik taşıdığı söylenebilir (Atıcı, Demirli, Semerci, Kazu, Gürol, Taşpınar, Turan, Akça, 2005).

2. Sürekli Eğitim

Sürekli eğitimin kurumlaşmasının ilk işaretleri 1960'lı yıllardan itibaren yaşam boyu eğitimle ilgili kavramsal planların gündeme gelmesiyle görülmektedir. 1970'li yıllardan itibaren de mühendislik, hukuk, tıp, eczacılık, yöneticilik ve daha birçok meslek alanında düzenli ve kapsamlı sürekli eğitim programları uygulanmaya başlanmıştır. Her meslekte lisanslı veya sertifikalı olsun olmasın sürekli eğitime ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere birçok devlette serbest mali müşavirlerden, avukatlara ve eczacılara sertifika zorunluluğu getirilmiştir. Bu dönemin esas özelliği yaşam boyu öğrenme kapsamında

sürekli eğitimin, bir slogandan ziyade ulusal eğitim ve öğretim sistemlerinin reform ve modernizasyonu için bir araç olmasıdır (Field, 2001). 1973 yılında bu kez OECD ekonomik gelişimde eğitime dikkat çekmek adına, “Sürekli Eğitim: Yaşam Boyu Öğrenme İçin Bir Strateji” adlı raporu yayınlamıştır. Raporda evrensel ekonomi ve rekabet gücü için yetişmiş insana gereksinim duyulduğuna, mesleki başarıda kişinin kendini sürekli yenilemesinin önemli olduğuna işaret edilmiştir (EURYDICE European Unit, 2000:9). 1990 yılından itibaren dört yaklaşım sürekli eğitimin değişimine katkı sağlamıştır. Bunlar;

1.İşyerinde sunulan sürekli eğitim imkânlarının diğer sağlayıcılardan daha fazla olması,

2.Üniversitelerin sürekli eğitim birimleri aracılığıyla sürekli eğitim programlarını desteklemesi,

3.Üniversitelerle işyerleri arasında ortak programların düzenlenmesi,

4.Sürekli eğitimin sık bir şekilde profesyonel mesleklerde pratik ve uygulamaların geliştirilmesine odaklanmasıdır. İlk üç yaklaşım sürekli eğitimin kurumsallaşmasına yöneliktir. Son yaklaşım ise sürekli eğitimden profesyonel bireylerin birçok yönden etkilenecek mesleki gelişimlerinde yararlanmalarına yöneliktir (Ronald, 2000).

Günümüzde de sürekli eğitim uygulamalarını başta meslekler yararına geliştirmek ve bireyin bireysel gelişimini sağlamak amacıyla yönelik olarak, şu soruların cevabı aranmaktadır. (1) Sürekli eğitim ne için uygulanacak? (2) Sürekli eğitimden kimler yararlanacak? (3) Sürekli eğitimi kim sağlayacak?

Sürekli eğitim ihtiyacı, üniversiteleri kitle eğitimine yöneltmiştir. İş çevreleri, meslek kuruluşları, yerel yönetimler ve birçok sivil toplum kuruluşu üniversitelerle işbirliğine gönüllü ve destekler niteliktedir. Üniversitelerin mesleki gelişimi, teknoloji transferi, kültürel ve çevresel

girişimler ve toplumun tümü için öğrenme fırsatını arttırmak suretiyle, üniversitenin topluma büyük yararlarını görmekteyiz.

Eğitim, bilim ve araştırma gibi geleneksel aktivitelerine ek olarak üniversitelerden, yerel ve ulusal bazda iş ve meslek topluluklarıyla işbirliğine girmeleri beklenmektedir. Çünkü üniversitenin, sürekli eğitim amaç ve önemini bilincine varması hususunda katkı yapan pek çok faktör vardır. Yerel değişim ve gelişimin ve stratejilerin kavramlaştırılmasındaki değişimler üniversiteleri de sürekli eğitim konusunda yeni politikalara daha çok yönlendirmektedir (Charles, 2003).

Son yıllarda başta ekonomi olmak üzere pek çok alanda yaşanan değişim ve dönüşüm üniversitelerin sürekli eğitimin gerekliliği bilincine varmasını sağladı. Bu gelişmeler üniversitelerin çoklu rolleri arasına sürekli eğitim rolünü de ekledi. Geçmişte üniversiteler, insanları iş hayatına ve değişik sosyal ve meslek topluluklarına hazırlar ve onların ekonominin ihtiyacına göre yetiştirilmesine ve davranışlar kazanmasına yardımcı olurdu. Toplum için entellektüel elitler yetiştirmek temeli üzerine kurulmuş kurumlardı. Bugünün üniversiteleri toplumda izole olmayan, ondan beslenen ve desteklenen kurumlardır. Öğrenci bulmak ve araştırma yapmak için iş ve meslek çevreleriyle, devlet ve ulusal kurumlarla, uluslararası organizasyonlarla işbirliği aramakta, birbiriyle ve diğer eğitim kurumlarıyla yarışmakta ve sürekli eğitim yoluyla bunların geleneksel eğitim ve araştırma rollerine ek olarak geniş çapta aktiviteler yapılmaktadır. Bu aktiviteler, konferans organizasyonları, mesleki eğitim, teknoloji transferi, yayıncılık, yaz okulları, ekonomik ve kültürel etkinliklerdir.

Günümüzde yüksek öğretimin alanının değişmesi ve çeşitli büyüklükteki kurum ve kuruluşların oluşması sonucunda sürekli eğitimin rolü ve fonksiyonu da değişiklik arz etmektedir. Sürekli eğitim fonksiyonu ayrı bir birim veya bölüm değildir. Sürekli eğitim, değişik kategorideki

eğitim içeren bir yönetim mekanizmasıdır. Sürekli eğitimin genel işlevlerine baktığımızda (Archibald, 1995);

- Kişilik gelişimi ve anlam için bireysel ve kültürel eğitim,
- Entellektüel araştırma ve tartişma keyfine ulaşma,
- Kollektif eğitimle, toplumun ihtiyaçlarının karşılanması ve demokratik yapının güçlendirilmesi,
- Yetişkin ğrencilerin devamının sağlanması,
- Üniversite eğitiminin temel değerlerinin yaygınlaştırılması,
- Sosyal, evresel, bilimsel konularda bilinçlendirme,
- Entellektelite ve yeteneklerin arttırılarak kapasite ve etkililiğin yükseltilmesi,
- Mesleki yeterliliği arttırmak ve yetenekli işgücü,
- Üniversitede eğitim programlarıyla geniş toplum katmanlarıyla iletişim kurabilme,
- Yetişkin ğrencileri okula girmeye hazırlama,
- İleri eğitim veren kolejlerle ağ oluşturma,
- Toplumun önemli konu ve problemleri için programlar hazırlamadır.

3. Türkiye’de Sürekli Eğitim Sisteminin Bugünkü Yapısı ve Performansı

Türkiye’de sürekli eğitim alt sisteminin yapısını ve performansını yakından tanımak ve stratejik sorun alanlarını da ortaya koymak için bu bölümde önce sürekli eğitimin yapısı ve özellikleri ortaya konacak ve daha sonra sürekli eğitim uygulamalarının bir değerlendirilmesi yapılacaktır.

Türkiye’deki sürekli eğitimin yapısını betimlerken öncelikle sürekli eğitimin tarihi süreç içerisinde oluşumu ortaya konulacak, bunu sürekli eğitimin bugünkü yapı ve işlevlerinin açıklaması izleyecektir.

3.1. Sürekli Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Ülkemizde sürekli eğitim adıyla ilk açılan merkez Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'dir. Bu merkezin kuruluş amacı:

“Üniversitesi'nin uzmanlaştığı ve bilgi birikimi olan tüm alanlarda sürekli eğitim programları ile, Üniversite'nin kamu kuruluşları, özel sektör ve uluslararası kuruluşlarla iş birliğini geliştirmek, Türk sanayi ve ülke kalkınmasına hizmet etmek, bu hizmeti uluslararası bir boyuta ulaştırmaktır.”

Gelişen teknolojiye bağlı olarak eğitim görmüş iş gücüne olan talebin artması, yüksek öğretime olan talebin kısa sürede ucuz maliyetle karşılanması yönündeki düşünceler, üniversiteler bünyesinde sürekli eğitim merkezlerinin yaygınlaştırılmasını gündeme taşımıştır.

3.2. Günümüzdeki Yapının Tanıtılması

Sürekli eğitim merkezlerinin yapılanmaları Sürekli Eğitim Merkezleri (SEM), 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun (7. maddesinin 1. fıkrasının d/2 bendi) hükümlerine dayanılarak hazırlanan yönetmeliklerin resmi gazetede yayınlanmasıyla işlerlik kazanmaktadır. Bu merkezlerin yönetmeliklerindeki adlarına ve yapılanmaya bakıldığında farklılıkları dikkat çekmektedir.

Sürekli eğitim hizmeti veren ve üniversitelerin bünyesinde rektörlüğe bağlı olarak çalışan SEM'ler değişik isimler taşımaktadır. Ülkemizdeki merkezlerin isimleri:

- Sürekli Eğitim Merkezi

- Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
- Yaşam Boyu Eğitim Merkezi
- Sürekli Eğitim ve Kariyer Merkezi
- Enformatik Sürekli Eğitim Merkezi
- Sürekli Eğitim ve Gelişim Merkezi

Sürekli eğitim merkezlerinin organizasyonlarına baktığımızda; merkezin organları olarak en çok “Müdür + Yönetim Kurulu” dikkat çekmektedir. Bazı merkezlerin ise, “ Müdür + Yönetim Kurulu + Danışma Kurulu” veya “Müdür + Yönetim Kurulu + Koordinasyon Grubu” şeklinde yapılandıkları görülmektedir.

Merkezlerin büyük çoğunluğunda müdür ve onun üniversite öğretim üyelerinden önereceği müdür yardımcıları rektör tarafından görevlendirilmektedir. Bunun dışında çok az da olsa bazı merkezlerde müdürlerin görevlerini yapan başkanlar bulunmaktadır. Sürekli eğitim merkezlerinin başındaki yöneticilerin (müdür-başkan) büyük çoğunluğu öğretim üyesidir.

Sürekli eğitim merkezlerinin yönetim kurullarının oluşumuna bakıldığında, müdürün başkanlığında en az beş en çok üniversitedeki akademik birimlerin sayısı kadar birim temsilcilerinden oluşmaktadır. Bu durum vakıf üniversitelerinde farklılık göstermektedir. Vakıf üniversitelerin çoğunda sürekli eğitim merkezlerinin yönetim kurullarının yapılanmasında iç ve dış paydaş temsilcileri şeklinde oluşturulmaktadır. Yönetim kurullarının görevleri genellikle;

“Yönetim Kurulu, müdürün daveti üzerine toplanır. Müdür tarafından hazırlanan gündem maddelerini görüşerek karar alır. Yönetim Kurulu salt çoğunlukla karar alır. Yönetim Kurulu;

müdürünün her faaliyet dönemi sonunda hazırlayacağı faaliyet raporunun düzenlenmesine ilişkin esasları tespit eder, sunulan raporu değerlendirir, bir sonraki döneme ait çalışma programını düzenler. Programlar sonunda verilecek başarı belgesi, sertifika ve benzeri belgelerin verilme koşullarını Üniversite Senatosu'na önerir”.

Ayrıca;

“Teklif edilen eğitim programlarının hangilerinin düzenleneceğini, düzenlenen programlarda kimlerin görevlendirileceğini ve yapılacak ödemelerin miktarını belirlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir. Merkezin bütçesini hazırlar” biçiminde tanımlanmaktadır.

Danışma kurulları veya koordinasyon grupları bazı merkezlerin yapılanmasında bulunmaktadır. Bu oluşumun görevlerine baktığımızda genelde ifade edilen *“Müdürün çağrısı üzerine yılda iki kere toplanır. Merkez faaliyetleriyle ilgili değerlendirme yapar ve önerilerde bulunur”* (Arslan, 2008).

3.2.1. Devlet Üniversitelerinden Örnekler

Akdeniz Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (AKÜNSEM)

Akdeniz Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (AKÜNSEM) toplumun sürekli eğitim ihtiyacını karşılamak üzere Üniversite birimlerinin uzmanlıklarından yararlanarak sertifika programı, kurs veya seminer tarzında, kısa ve uzun süreli eğitim programları düzenlemektedir.

Düzenlenen eğitim programları, ülke ve bölgenin güncel ekonomik faaliyetleri ve gelişimi açısından öncelik kazanan alanlarda meslek kazanmak, meslekle ilgili bilgi ve beceri düzeyini yükseltmek isteyen toplumun her kesiminden bireylerin veya kamu ve özel kuruluşlarının talep ve ihtiyaçlarına göre tasarlanır. Programlar, yeni mesleki beceriler edinmek ve kişisel gelişim ihtiyacını karşılamak isteyenler için hazırlanmaktadır.

AKÜNSEM Sertifika Programları arasında Yoğun Bakım Hemşireliği, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Kalite Uzmanlığı, Bilgisayar Destekli Tasarım, İngilizce Öğretmenliği, İnsan Kaynakları Yönetimi, Profesyonel Yöneticilik, Turizmde Bilgisayarlı Muhasebe sertifika programları vardır. Ayrıca, Motivasyon ve Liderlik, Pazarlamanın Dinamikleri, Etkili Takım Yönetimi, Modern Pazarlama Anlayışı, Jean-Monnet Projesi, Eğitimci Eğitimi gibi seminer programlarının yanında; Thai-Masajı, Bale, Müzik, Desen, Bilgisayarlı Muhasebe Genel Fransızca, İngilizce, Rusça, Resim, Yaratıcı Drama, Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavı (ÜDS), Kamu Personeli Dil Sınavı (KPDS), İlk Yardım, Doğum Öncesi Hazırlık gibi kurs programları bulunmaktadır (www.akdeniz.edu.tr/akunsem/).

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (ODTÜ-SEM)

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) sürekli eğitim konusunda bir ilki gerçekleştirerek 1991 yılında Sürekli Eğitim Merkezi'ni (SEM) kurdu. Amacı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin uzmanlaştığı ve bilgi birikimi olan tüm alanlarda, sürekli eğitim programları ile üniversitenin, kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirmek, Türk sanayi ve ülke kalkınmasına hizmet etmek, bu hizmeti uluslararası bir boyuta ulaştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda, bu kuruluşlarda çalışan kişilerin gereksinim duydukları alanlarda eğitim programları, seminer ve konferanslar düzenlenmektedir. Bu faaliyetlerin tamamı üniversite öğretim

elemanları tarafından gerçekleştirilmektedir. Seminerler, katalog seminerleri ve sözleşmeli seminerler olmak üzere iki ana grupta düzenlenmektedir.

ODTÜ Sürekli Eğitim Merkezi'nin sertifika programları arasında Bilgisayar başlığı altında Bilgi Teknolojileri, Kişisel Yazılım Süreci, IDA-S, Nesneye Yönelik Yazılım Geliştirme; Eğitim alanında E-Ders Tasarım ve Geliştirme; Endüstri ve İşletme alanında İnsan Kaynakları Yönetimi, Yönetim Bilgi Sistemleri, Kalite Yönetimi sertifika programları yer almaktadır. Ayrıca Merkez çeşitli konularda seminer eğitimleri sayesinde katılımcılara alternatif eğitim olanağı vermektedir: Aile ile Evlilik Terapisi Eğitimi, Beyin Araştırmaları Işığında Yabancı Dil Eğitimi, Etkin Sunuşlar İçin Teknik ve Yöntemler, İş Yaşamında Cinsiyet Rollerini, Proje Yönetimi, Stres ve Başa Çıkma Yolları, Uygulamalı İstatistik Analiz Yöntemleri, Profesyonel Web Tasarımı Yöntemleri, Eğitimde NLP Uygulamaları, Yönetim Muhasebesi, Bütçeleme bu eğitimlerden bazılarıdır (<http://sem.metu.edu.tr>).

Ankara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (ANKÜSEM)

Merkezin amacı Ankara Üniversitesi'nin örgün önlisans ve lisansüstü eğitim programları dışında verilecek sürekli eğitim programlarını düzenlemek ve bu yolla Ankara Üniversitesi'nin kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirerek, ülke kalkınmasına hizmet vermektir. Merkez kamu, özel sektör ve uluslararası kurum, kuruluş ve kişilere ihtiyaç duydukları alanlarda ulusal ve uluslararası düzeyde kurslar, seminerler ve eğitim programları düzenler. Amaçları doğrultusunda tüm etkinliklerini yaşam boyu öğrenme, meslek içi eğitim, kurumlara eğitim, sertifika programları, seminerler ve çeşitli kesimlere konferanslar gibi yollarla gerçekleştirir.

Merkezin eğitim kataloğu incelendiğinde; İnsan ve Toplumsal Yaşam, Kurumsal Gelişim-Kurumsal Verimlilik, Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri, Ziraat ve Tarımsal Gelişim, Avrupa Birliği, İstatistik ve Araştırma, Bilgisayar Eğitimi gibi ana eğitim programlarının yanında; Tasarım, Halıcılık, Balıkçılık gibi diğer eğitim alt başlıkları ve Dil ve İletişim, Din Kültürü, Dış Sağlığı, Hukuk, Toplumsal Yaşam gibi kısa süreli eğitimlere yer verildiği görülmektedir (www.ankusem.ankara.edu.tr) (Ankara Üniversitesi Sürekli Eğitim Kataloğu, 2007).

Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (MÜSEM)

Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'nin (MÜSEM) ilkeleri, öncelikle, Marmara Üniversitesi'nde örgün önlisans, lisans ve lisansüstü öğretim programları dışında verilecek eğitim programlarını düzenlemek ve bu şekilde üniversitenin, kamu özel sektör ve uluslararası kuruluşlar ile olan işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktır.

Bunun yanı sıra, eğitim verirken, teorik eğitimi, uygulama eğitimi ile birleştirerek katılımcılar için gerekli olan bilgi ve becerileri kazanmalarını sağlamaktır. Bu amaçlar kapsamında, tüm çalışmalarında Marmara Üniversitesi'nin kalite ve standartlarını korur. Kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluş ve kişilere ihtiyaç duydukları alanlarda, ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim programları, kurslar, seminerler, konferanslar düzenler, bu faaliyetlerin koordinasyonunu sağlar ve bu alanda üniversite olanaklarının tanıtımını yapar.

Merkezdeki Sertifikalı Programlar ve Kurslar: Bilgisayar Eğitim Programı, CISCO Networking Academy Programı, Güzel Sanatlar (Resim, Fotoğraf, Batık, Ebru, Web, Grafik Tasarım, Bilgisayar, Özgün Baskı, Yetenek Geliştirme Atölyeleri), Spor Kursları, Yönetim ve Liderlik Eğitim Programı, Müzik Kurslarıdır (<http://musem.marmara.edu.tr/v2>).

Hacettepe Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (HÜSEM)

Merkezin öncelikli amacı; üretken, duyarlı, sürekli öğrenme arzusu içerisinde ve gelişimi isteyen bireylerin, sürekli yenilenen teknolojilerin kullanımı vasıtasıyla, kurum ve toplumlara ulaşmasını sağlamaktır. Bunun yanında, bilimsel bilgiyi yetişkinlerle ve kurumlarla paylaşmanın ve kuramsal bilgiyi uygulama ile bütünleştirerek toplum yararına sunmanın etkili süreçlerini geliştirmek; böylece bireysel ve toplumsal sorunların çözümüne katkıda bulunmaktır. Ayrıca, Hacettepe Üniversitesi'nin örgün önlisans, lisans ve lisansüstü öğretim programları dışında verilecek sürekli eğitim programlarını düzenlemek ve bu yolla Hacettepe Üniversitesi'nin kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirerek, ülke kalkınmasına hizmet vermektir. Merkezin eğitim faaliyetleri oldukça geniş bir yelpazede hizmet vermektedir.

Eczacılar için İlk Yardım Kursu'nun yanı sıra Eğitici Eğitimi, Finans Yönetimi Eğitimi, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Eğitimi, KPDS, ÜDS Hazırlık Eğitimi, Network Eğitimi, Stratejik Planlama Programı, Toplantı ve Zaman Yönetimi Eğitimi, Veri Toplama ve Analiz Metotları sunulan eğitimlerden bazılarıdır.

Sertifika Programlarında ana başlıklar Sağlık Kurumları Yönetimi Sertifika Programı (İstanbul-Ankara), İnsan Kaynakları Yönetimi Sertifika Programı, LINUX/UNIX Sertifika Programı, Temel Eğitim/Sistem Yönetimi/Network Yönetimi, ÜDS Hazırlık Programıdır (www.husem.hacettepe.edu.tr).

3.2.2. Vakıf Üniversitelerinden Örnekler

Doğuş Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (DOĞUŞ-SEM)

Doğuş Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (DOĞUŞ-SEM) mevcut lisans ve lisansüstü eğitim programları dışında, ihtiyaca yönelik kısa süreli eğitim ve sertifika programları ile halka açık seminerler ve kurumlar için özel eğitim programları düzenler. Amacı, kamu ve özel sektörlerde çalışanlarla değişik eğitim düzeylerinde ve yaş gruplarında olan toplum bireylerini, üniversitenin bilgi birikiminden yararlandırarak çağın gerekleri ve koşulları bağlamında eğitmektir. Böylece bir yandan her yaş ve düzeydeki kişilerin eğitim ihtiyaçlarına cevap verir, bir başka açıdan onların ömür boyu istedikleri bilgiye nasıl ulaşabileceklerini ve onu nasıl irdeleyip, kullanabileceklerini uygulamalı bir biçimde gösterir. DOĞUŞ-SEM'in kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliği içinde yürüttüğü eğitim programları, bu kuruluşların eğitim gereksinimlerine katkıda bulunmanın yanı sıra Doğuş Üniversitesi öğretim elemanlarının piyasa ihtiyaçlarını daha yakından tanımalarına imkân verir.

Doğuş Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'nin (DOĞUŞ-SEM) açtığı programlar; Sertifika Programları (Stilistik Eğitimi, Genel Muhasebe Programı, Halkla İlişkiler vb.), Eğitim Programları (ALES Giriş Sınavı Hazırlık Kursu, Modern Pazarlama Yönetimi, Sosyal Güvenlik Reformu Eğitimi vb.), Kültür Sanat Programları (Arjantin Tangosu, Ney Dersleri vb.), Yabancı Dil Programları (Genel İngilizce, Conversation, İş İngilizcesi vb.) ndan oluşmaktadır (www.dogus.edu.tr/sem).

Fatih Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (FÜSEM)

Örgün ve uzaktan eğitim ile yaygın eğitimde model olmak vizyonu, eğitim ve danışmanlık hizmetleri vermek suretiyle birey ve kurumların

yeterliliklerini yükseltmek misyonu ile hareket eden Fatih Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi 2004 yılında hizmete açıldı.

“Yeni milenyumun belki de değişmeyecek tek bildik cümlesi “değişim”. Ve değişimin itici gücü bilgi ve bilginin uygulanabilirliği. İş yerinde, okulda, çarşıda hatta evde insani niteliklerimizin geliştirilmesi adına kullandığımız o kadar çok değişim patentli kavram var ki (kariyer edinmek, kendini gerçekleştirmek, tanınmak, aydınlanmak, yeni bilgi teknolojilerine vakıf olmak, dünya vatandaşı olmak, çok kültürlü olabilmek, mesleğin gereklerini tam anlamıyla yerine getirmek vb.) bireyler artık bu farkları kendi yararına kullanmak için değişimin ana çıkış noktası olan bilginin kapısını sıkça aralıyorlar. Bu kapı ya bir kitaptan ya bir seminerden ya da komplike bir eğitim disiplininden geçmekte.”

görüşüne sahip FÜSEM “İnsan odaklı eğitim” yaklaşımı ile bireysel ve kurumsal sorunlara çözüm bulma adına farklı kategorideki programları dizayn etti.

FÜSEM’de bu programlar kurumsal ve bireysel eğitimler olarak iki kategoride açılmaktadır. Bireysel Eğitimler: Uzmanlık Eğitimleri (İnsan Kaynakları Yönetimi, Pazarlama Yönetimi, Dış Ticaret), Dil Eğitimleri (Temel Seviye İngilizce, Pre-intermediate, Intermediate, Upper-intermediate, Speaking Class) ve Sınav Hazırlık Eğitimleri (Toefl IBT, Pre-Toefl); Kurumsal Eğitimler: İnsan Kaynakları Eğitim ve Yönetimi, İş Hukuku, İşletmeler İçin Genel İstatistik, Dış Ticaret, Elektronik Ticaret, Reklam Yönetimi, Üniversitede Okurken Kariyer, Kentleşme ve Kent Sorunları vb.dir (<http://fusem.fatih.edu.tr>).

İstanbul Kültür Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama Ve Araştırma Merkezi (İKUSEM)

Bireysel ve kurumsal yapılanmaya kalıcı katkıda bulunan, toplumun gelişimi için sosyal sorumluluk üstlenen, ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilen bir eğitim merkezi olmak vizyonuna sahip olan İstanbul Kültür Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin misyonu ülke ekonomisinin gelişiminde etkin rol oynayan üretim ve hizmet sektörlerinin yerel ve uluslararası pazardaki rekabet gücünün belirleyici faktörleri olan;

- Dünya standardında ekonomik ve çevreye duyarlı hizmetler sunmak,
- Bu hizmetlerin gerçekleştirilmesi için, fiziksel altyapı, çalışma ortamı ve donanım gerekliliklerini sağlamak konusunda müşterilerin yönetim geliştirme temelli kurumsal ihtiyaçlarına; bilgi, beceri, yöntem ve deneyimlerle özgün çözümler sunmak ve rekabet başarısında köprü olmaktır.

Açılan eğitim programları Eğitim ve Okul Yöneticiliği Programları, İktisat Programları, Sağlık Programları, Kalite Yönetim Sistemleri Programları ve diğer programlar (Genel İngilizce Programları, İngilizce Sınav Programları vb.) başlıkları altında toplanmıştır.

SEM İnternet sitesinde, merkezin açtığı programlar hakkında katılımcı görüşlerine de yer verilmektedir (<http://ikusem.iku.edu.tr>).

**Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Sürekli Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi (TOBB ETÜ-SEM)**

İşletmelerin itici beyni olan yönetim kadrolarını oluşturan kişilerin çağımızın gerektirdiği en son teknolojileri kullanabilecek, geleceği görüp değişimleri algılayabilecek ve etkin ekonomik kararlar alabilecek şekilde eğitilmeleri gerektiğini savunan TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi ETÜ-SEM başta KOBİ'ler olmak üzere tüm sektörlerden her boyutta işletmenin ve bireylerin ihtiyaçlarına yönelik eğitim, danışmanlık, uygulama ve araştırmalarda bulunmak amaçlarıyla faaliyette bulunmaktadır.

Bireyler, kurumlar ve toplum için önem taşıyan ve yararlığı yüksek eğitimler sunmayı hedefleyerek tüm faaliyetlerinde bilimsel yaklaşımı, güvenilir ve tarafsız bilgiyi prensip edinip, en üst seviyede kalite yaklaşımını benimseyen, üniversite sanayi işbirliğini hedefleyen TOBB ETÜ-SEM; üniversite sonrası farklı alanlarda kendilerini geliştirmek isteyen kişilere, nitelikli iş bulma imkânı sağlayıcı programlar düzenlemektedir.

TOBB ETÜ-SEM eğitimleri, akademisyenler ve sektör profesyonellerinden oluşan uzman bir kadro tarafından gerçekleştirilmekte, eğitimlerde teorik bilginin yanı sıra uygulamaya yönelik olarak atölye çalışmaları, vakâ çalışmaları ve örnek olaylara yer verilmektedir. ETÜ-SEM eğitimleri, TOBB Üniversitesi sınıflarında gerçekleştirilmekte, sınıfların tamamında barkovizyon cihazı ve bilgisayar bulunmaktadır.

Eğitmenler sunumlarını bilgisayar destekli olarak yapabilmektedirler. Sınıfların kapasiteleri 56 kişilik olmasına rağmen eğitimlerin uygulama ağırlıklı olarak gerçekleştiriliyor olması nedeniyle kontenjanlar 25 kişi ile sınırlandırılmıştır.

TOBB ETÜ-SEM’de programlar üç başlık altında toplanmaktadır. Genel Katılıma Açık Eğitimler (WEB Tasarımı, Finansçılar İçin Zaman Serileri Analizi Eğitimi, Kurumsal Kaynak Planlaması, Şirketlerde Kurumsallaşma vb.), Kurumsal Eğitimler (Stratejik Yönetim, Satış Yönetimi, Performans Değerlendirme, Sunu Becerileri, Stres Yönetimi, NLP ile ÖSS’ye Zihinsel ve Duygusal Hazırlık Semineri vb.) ve Yabancı Dil Eğitimleri (Genel İngilizce, İş İngilizcesi, Almanca, Rusça, İspanyolca vb) dir (<http://www.etu.edu.tr>).

Yeditepe Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (YEDİTEPESEM)

Yeditepe Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi’nin (YEDİTEPESEM) vizyonu şu şekilde belirtilmiştir:

“Tüm üniversitelerin asli görevlerinden biri olan, bulunduğu bölge ve ülkede yaşayan insanları eğitmek ve aydınlatmak ilkesinden hareketle ve üniversitenin rekor sayıda bölümünün sağladığı muazzam bilgi birikiminden faydalanarak halkımızın gereksinim duyacakları her konuda en yüksek düzeyde eğitim olanakları sağlamaktır.”

Merkezin misyonu ise;

“Toplumumuzun gereksinimi olan konularda öğrenmeyi ve gelişmeyi bir yaşam biçimi şekline dönüştürmek, bilgi eksikliği dolayısıyla oluşan toplumsal sorunları saptayarak bunlara yönelik projeler üretmek, değişik sürelerde uygulanacak üstün nitelikli programlar sunarak toplumumuzun her konuda dünya bilimi bakımından güncel olmasını sağlamaktır.”

YEDİTEPESEM’de açılan eğitimler şunlardır: Güncel Kurumsal Eğitimler (Yönetici Sekreteri Geliştirme Programı, Müşteri İlişkileri, Liderlik,

Kriz Yönetimi, Takım Çalışması ve Takım Ruhu, vb.), Güncel Kişisel Eğitimler (Hukuk İngilizcesi, Arjantin Tangosu, Yoga Eğitimi, İngilizce Öğretmenliği Sertifika Programı, Resim vb.) ve Güncel Eğitim Danışmanlığı Eğitimleri (Eğitici Eğitimi, Başarılı Ekip Oluşturma, Yöneticiler İçin Zaman ve Toplantı Yönetimi, vb.) (<http://yeditepesem.yeditepe.edu.tr>).

Üniversiteler dışında Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı 2009 Yılı Bütçe Raporu’nda sürekli eğitimle ilgili olarak aşağıdaki hedef ve stratejiler belirlenmiştir:

1- Uzaktan eğitim merkezlerinde yüz yüze eğitim ihtiyaçlarını da kapsayacak olan bilgi merkezleri yaklaşımı ile isteyen herkese, her yerde, her zaman eğitim ya da öğrenme imkânı sağlanmasını,

2- Öğretmenlerin hizmet içi eğitiminin nicel ve nitel olarak geliştirilmesini,

3- Ana-baba eğitiminin etkinliğinin artırılmasını,

4- Toplumda hayat boyu öğrenme anlayışının benimsenmesini esas alan her türlü yaygın eğitim imkânının desteklenerek geliştirilmesini,

5- Özellikle üniversiteye giremeyen gençlere kısa yoldan beceri kazandırma ve meslek edindirme etkinliklerinin artırılmasını,

6- Yerel yönetim, gönüllü kuruluş ve özel sektörlerin sürekli eğitim etkinliklerinin özendirilmesini,

7- İş alanlarına, mesleklere ve meslek okullarına yönelme, işgücü değerlendirme ve girişimcilik, vatandaşlık, ahlaki ve estetik değerleri geliştirme, iş ve beceri eğitimi, meslek değiştirmek isteyenlere imkân tanıma gibi çeşitli alanlarda hizmet üretilmesini,

8- Vatandaşlarımızın boş zamanlarını olumlu şekilde değerlendirmeleri için sosyal, kültürel ve sanatsal çalışma imkânının sağlanmasını,

9- Ülke nüfusunun yanı sıra Türk Cumhuriyetleri, Türk toplulukları ve vatandaşlarımızın yaşadıkları yabancı ülkelere yönelik yaygın eğitim

faaliyetlerinin ikili anlaşmalar çerçevesinde geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve desteklenmesini,

10- Her yıl toplam ülke nüfusunun en az %10'unun yaygın eğitim etkinliklerine katılımlarının sağlanması yönünde çalışmalar yapılması ve bu katılımın gerçekleştirilmesini,

11- Okur yazar oranının %100'lere çıkarılması yönündeki çabaların daha da arttırılmasını,

12- Sürekli eğitimin, toplumumuzun tümünü kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmasını,

13- Zorunlu eğitim çağı dışında kalan ve ilköğrenimini tamamlamamış herkese Açık İlköğretim Okulu ile ulaşılmasının yaygınlaştırılmasını,

14- Bireyin, sürekli değişen ve gelişen mesleklere uyumunu sağlayacak, sürekli eğitim uygulamasının yaygınlaştırılmasını,

15- Yurtiçinde uzaktan eğitimle yüksek lisans yapma imkânlarının artırılmasını,

16- Yaygın eğitimle, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş olan veya herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademedan ayrılmış olan vatandaşlara örgün eğitimin yanında veya dışında hizmet sunulmasını,

17- Yaygın eğitim hizmetleri, meslek edinmek, mesleğinde gelişmek, meslek değiştirmek ve yeni meslekleri öğrenmek isteyen herkesin sürekli eğitim imkânından yararlanacak şekilde yapılandırılmasını hedeflemektedir (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 2009 Yılı Bütçe Raporu).

Bu hedef ve stratejilerin, eğitimin her tür ve kademesinde hayata geçirilmesi milli eğitim politikalarının temelini oluşturmaktadır.

4. Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı (EUCEN)

Avrupa'nın ekonomik ve kültürel hayat yapısına katkıda bulunmak amacıyla 1991 yılında kurulmuştur. Merkezi Belçika'da bulunmaktadır. Kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşudur.

Vizyonu, Avrupa insanının özellikle kendi bölgelerinde yüksek kalitede etkili biçimde uzun süreli eğitim edinimlerini sağlamak, Avrupa'daki üniversitelerin ULL (University Lifelong Learning-Üniversite Yaşam Boyu Öğrenme) politikasını geliştirmek, ekonomik ve sosyal ihtiyaçları ile demokrasi, eşitlik ve sosyal adaleti temel alan ULL modelini geliştirmektir.

Misyonu, uzun süreli eğitim düzenlemeleri ve politikaları ile ilgili olarak; konferanslar, projeler ve internet aktiviteleri yoluyla, üyeleri arasında bilgi ve tecrübe paylaşımını sağlamak; insan kaynakları, müfredat gelişimi ve paylaşımı için ULL'in gelişimine katkı sağlamaktır.

Temel amaçları:

1. Avrupa'daki ve herhangi bir yerdeki üniversitelerin yaşam boyu eğitim kurumlarının gelişmesini sağlayarak ekonomik ve kültürel yapıya katkıda bulunmak,
2. Avrupa'daki üniversitelerin yaşam boyu eğitim politikalarındaki etkisini artırmak,
3. Avrupa yüksek öğretimi içinde ULL'in gelişmesinde yeniliklerin ve başarıların paylaşılması için formlar oluşturmak,
4. Yaşam boyu eğitimin her alanda yüksek standartlara ulaşmasını sağlamak,
5. Sürekli eğitim kurumlarının paydaşlarıyla iletişimi, irtibatı ve işbirliğini geliştirmek,

6. Sürekli eğitim ve yaşam boyu eğitim konusunda yapılacak araştırmaları desteklemektir.

Avrupa Birliği eğitim programlarından Socrates ve Grundtvig programları tarafından da desteklenen EUCEN, ilkbahar ve sonbaharda yılda iki kez olmak üzere üye üniversiteler ve ortaklarıyla güncel konularda konferanslar düzenlemektedir. Gündemi tartışmak üzere, bu konferanslara üniversitelerden, siyasetçilerden ve iş dünyasından temsilciler katılır. Konferanslarda yenilikler paylaşılır, fikir alışverişinde bulunulur ve böylelikle her üye ülke gelişmelerden haberdar edilir.

30 Nisan 2005 Bergen'deki konferansta üç temel konu tartışılmıştır. Sürekli profesyonel gelişim/eğitim, resmi olmayan eğitimin tanınması, ve açık/uzaktan eğitim. Bu üç konu şu üç perspektiften incelenmiştir: Avrupa Birliği ve hükümetlerin ilke perspektifi, enstitülerin, organizasyonların stratejik perspektifi ve son olarak akademisyenlerin ve eğitimcilerin uygulama perspektifi.

19 Mayıs 2006 Gdynia'daki konferansta daha önceki konferans konuları üzerine yapılanlar gözden geçirilmiştir. Gelecekteki yerel seminerler ve çalışma ziyaretleri ile ilgili düzenlemeler tartışılmış ve EUCEN vasıtası ile sağlanacak olan işbirliği türleri ve hizmetler görüşülmüştür.

16 Kasım 2006 Paris'teki konferansta resmi ve gayri resmi şebekelerin gerekliliği tartışılmıştır. Web sitesinin geliştirilmesi ve çalışma ziyaretlerine katılımın artırılması ile ilgili tartışmalar da yapılmıştır.

15 Mart 2007 Ljubljana'daki konferansta bölgesel şebekelerin düzenli görüşmeleri ve daha sağlıklı dönüt verilmesi gerektiğine ilişkin

görüşmeler yapılmıştır. EUCEN web sitesinin geliştirilmesiyle ilgili tavsiyelerde bulunulmuş ve Brüksel'e yapılacak çalışma ziyaretleri tartışılmıştır.

1 Aralık 2007 Hanover'deki konferansta Alman ulusal şebekesi ile ilgili sunum yapılmıştır. Eğitim ve öğretimle ilgili olarak 2010 çerçevesinde ulusal raporlar gözden geçirilmiş ve gelecek çalışma ziyaretleri ile ilgili kararlara varılmıştır.

EUCEN Senatosu Kasım 2008'de Tallinn konferansında bir araya gelmiştir. Bu konferansta 2009 için SEM bütçe ve çalışma planı onaylanmıştır. Tüzük ve yönetmeliklerle ilgili değişiklik önerileri tartışılmış ve bazı değişiklikler kabul edilmiştir.

EUCEN konferansı, son olarak 26-28 Mart 2009'da Leuven ve Louvain-la Neuve'da gerçekleşmiştir. Konferans, Avrupa üniversitelerinin gerçek yaşam boyu öğrenme üniversitelerine nasıl dönüştürüleceği ile ilgili sunumlardan, çalıştaylardan ve yuvarlak masa toplantılarından oluşmuştur. Konferansta konu üç başlık altında toplanmıştır: 1- Strateji: mümkün olan yaklaşımlar, ekonomik değerler ve modeller, değişim sürecinin düzenlenmesi ve finanse edilmesi; 2- Üniversitenin yapısal, örgütsel ve pedagojik durumları üzerindeki etkileri; 3- Roller, ihtiyaçlar ve dış paydaşların gerekliliği (www.eucen.org).

EUCEN Türkiye'den ODTÜ Sürekli Eğitim Merkezi'nin de üye olduğu, EQUIP PLUS (European Quality in Individualised Pathways in Education- Plus) "Eğitimde Bireysel Yöntemlerde Avrupa Kalitesi-Artı" adlı proje, üniversite sürekli eğitim ağlarının temsilcileri ve ulusal ağ oluşturma konusundaki isteklilerden oluşmaktadır. Projenin hedef kitlesi; işletmeciler, üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde çalışan proje yöneticileri ve

Grundtvig proje koordinatörleridir. Projenin faydalanıcıları ise yetişkinler ve üniversitelerdeki sürekli eğitim merkezlerinde eğitim alan tüm kursiyerlerdir.

5. Avrupa Birliği Ülkelerinde Sürekli Eğitim

Avrupa Birliği üyesi ülkelerin sürekli eğitim uygulamaları incelendiğinde sürekli eğitimde tek bir standart hatta eş değerlilik mevcut değildir. Bu yüzden sistemlerin birlikte incelenmesi ve politika ve stratejilerin değerlendirilerek, eğitim sistemlerini yenilemeye yöneltecek belirli bir standart etrafında yakınlaşma sağlanması çabaları devam etmektedir. Bu ülkelerde merkezi yapı yerine yerel yönetimlere yönelinerek, iş piyasasını ve ekonomik aktiviteleri temsil eden paydaşlarla eğitim sektörleri etkileşmektedir. Yaşam boyu eğitim yaklaşımıyla meslek alanlarındaki değişime koşut olarak, çalışanların ve yetişkinlerin eğitimine önem verilerek sürekli eğitim güçlendirilmektedir.

5.1. Almanya

Almanya'da sürekli eğitim uygulamaları oldukça gelişmiş ve organize edilmiştir. Dolayısıyla üniversite yetişkin eğitimi piyasası ve diğer özel yaşam boyu eğitim kursları ile yarış halindedir. Bu ülkede sürekli eğitim düzenlemelerinde devletin katılımı, ilkelerin belirlenmesi, organizasyon ve katkı sağlamakla sınırlı olup eyaletler sürekli eğitimin düzenlenmesinden sorumludur. Belediyelerce de desteklenen sürekli eğitim uygulamalarında, kursiyerlerin kurslara katılımını desteklemek için ücretlerinin büyük bir kısmını belediye öder. Kurs ücretleri kursiyerler için çok düşüktür ve katılım yüksektir.

Sürekli eğitim;

- Genel sürekli eğitim,

- Okul bitirme sertifikasının verildiği sürekli eğitim
- Yüksek öğretim kurumlarınca düzenlenen akademik sürekli eğitim,
- Mesleki sürekli eğitim olarak düzenlenmektedir.

Almanya'da sürekli eğitimin düzenlenmesinde sürekli eğitim merkezleri ve özel sektör şirketleri arasında yakın ilişkiler vardır. Bu merkezlerde üniversite mezunlarının sanayi ile bağlantı sağlamalarına yönelik oryantasyon eğitimi verilir. Mezunlar değişik alanlarda çalıştıkları için değişik sektörlerdeki işgücü ihtiyacı ve işe alınabilmek için geliştirilmesi gereken yetenekler hakkında bilgi sağlarlar. Ayrıca, işgücü ile ilgili ihtiyaçların parçası olarak şirketlerde alan çalışması ayarlama imkânını da sağlar. Sonuçta, kişiler işin pratikteki halini görme imkânı bulurlar. Kurslara kursiyerlere pratik bilgi vermek üzere alanlarında uzman kişileri de işe alırlar. Hannover Üniversitesi Yaşam Boyu Eğitim Merkezi Yöneticisi Prof. Dr. Peter V. Mitsche-Collande'nin belirttiği gibi (University Continuing Education Units for Local Development: The Case METU CEC, Çelik, 2007);

“Üniversitemizde mezunların işe alınabilirliğini arttırmaya çalışıyorlar. Yaşam boyu eğitim merkezinin şirketlerle yakın ilişkileri olduğundan ve işe alınabilirliği nasıl arttıracaklarını bildiklerinden; artık üniversite yaşam boyu eğitim merkezine mezunların işe alınabilirliğini arttırmak için nasıl kurslar geliştirmek gerektiği konusunda danışırlar. Ancak, yaşam boyu eğitim danışmanlığı üniversite müfredatına eklenecek yeni ve daha derin içerikli kurslar anlamına gelmez. Biz esas olarak hangi alanda çalıştığınıza bakmaksızın çalışma hayatında en çok işe yarayacak olan yetenekler hakkında deneyimimizi sunarız. Örneğin; nasıl iletişim kurulur, nasıl grup oluşturulur ve nasıl bir takım olarak çalışılır gibi. Dolayısıyla, sadece bilgiyle değil fakat esas olarak önemli davranışsal unsurlarla ilgilidir.”

Bu ülkede bazen devletten gelen istek doğrultusunda işsiz insanlar için kurslar düzenlenir. Böyle durumlarda, ilgili sektörlerde ne tür bilgi ve teknik yeteneklerin gerekli olduğuna yönelik eğitim ihtiyaç analizleri yapılır ve bu gerekliliklere göre programlar geliştirilir. Sürekli eğitimin finansmanı konusunda vatandaşlar, kamu sektörü iş piyasası, sosyal gruplar ve kamuya ait yayın kuruluşları da sorumluluk taşımaktadır. Katılımcıların kendi sürekli eğitimlerine katkıda bulunması söz konusudur. Bu, vergi indirimi ya da düşük gelir grubundan insanlara yönelik birtakım düzenlemeler şeklinde olabilir. Yükseköğretim bünyesinde yürütülen sürekli eğitimlerde katılımcılar öğrenim ücretlerini kendileri karşılar. Almanya'da sürekli eğitim uygulamalarında etken faktörler şunlardır (<http://eurydice.org>):

1. Okul bitirme belgesinin düzeyi
2. Mesleki nitelik
3. Mesleki konum
4. Yaş

5.2. Finlandiya

Finlandiya örneği sürekli eğitim alanında oldukça özeldir. Üniversite sürekli eğitimi aracılığıyla yerel gelişmeye hizmet etmekte ve kendi bölgesiyle üniversite sözleşmesine dayanarak diğer ülkeler için bir model oluşturmaktadır.

Sürekli eğitimin temel amacı, akademik olarak eğitim almış insanlara bilgilerini güncelleme ya da yeni profesyonel beceriler ve yeterlikler kazanmaları için imkân sağlamaktır. Bu eğitim aynı zamanda son akademik araştırmalara ve bu araştırmalara dayalı yöntem ve modellere odaklanır. Eğitim ve öğretimin sunulmasının iş piyasasını gözeterak düzenlenmesi sürekli eğitim merkezlerinin temel görevlerinden birisidir. Her üniversitenin sürekli eğitim merkezi vardır. Sürekli eğitim

merkezlerinde yıllık ortalama 200.000 yetişkin kursiyer eğitim almaktadır. Sürekli eğitim merkezlerinde açık üniversite eğitimi uygulamaları da yapılmaktadır. Açık üniversite eğitimi ders içeriği ve şartları bakımından üniversite eğitimine benzerdir. Açık üniversite eğitiminin yaklaşık üçte biri, çalışmaların etkili yürütülmesi için uzaktan eğitim formunda sağlanmaktadır. Bu ülkede sürekli eğitim merkezlerinde yaz üniversiteleri adıyla bölgesel temelde eğitim sağlanmaktadır (Kaynakhan, 2007).

Turku Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Yöneticisi Kari Seppala bu konuyla ilgili şunları belirtmiştir (University Continuing Education Units for Local Development: The Case METU CEC, Çelik, 2007):

“Son 20 yılda birçok şey değişmiştir. Biz (Sürekli Eğitim Merkezi), yolu açanlardanız. Akademisyenler, enstitüler bunun bizim için faydalı olabileceğini gördüler. Üniversite-toplum ilişkisini kurmaya çalışan birkaç enstitümüz var. Örneğin, 5 sene önce gazetelerden biri bir araştırma yürüttü ve bölgedeki en büyük etkiyi gerçekleştiren en önemli yerel aktörün ne olduğunu sordu ve çoğunluğun cevabı üniversite idi.”

Turku Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (SEM) birimi bir SEM planı hazırlamaya karar verdi. Fakat, üniversite yönetimi, ÜSEM'ne bırakılacak sürekli eğitimin önemli olduğunu ve tüm üniversiteyi etkilemesi gerektiğini söyledi. Tüm üniversiteyi kapsayan bir plan (politika) hazırlandı. Plan raporlarında, yetişkin eğitiminin üniversitenin eğitim sorumlulukları arasında olduğu belirtildi ve SEM birimi yetişkin eğitiminin yerel organizatörü olarak tanımlandı. Ayrıca, SEM birimine, bütün enstitüleri sürekli eğitim konusunda çalışmaya motive etme sorumluluğu verildi.

Finlandiya örneğinde, üniversite ve toplum arasındaki ilişkiyi oluşturmak için SEM birimleri önemli role sahiptir. Seppala:

“Kararlara etki etme ve sermaye ile ilgili bazen problemler olsa da piyasaya yakın olmak yararlıdır. Bunun anlamı, biz bilgiyi üretme ve bilgiyi kullanma arasındayız. Demek istiyorum ki üniversite bilgiyi üretir. Piyasa bunu kullanır. SEM, gelişme ve bilgiyi ürettiğimiz üniversite ile araştırmaların sonuçlarının kullanıldığı piyasa arasında bir yeredir ve daha sonra katılımın sonuçları hakkında üniversiteye dönüt veririz.”

Yerel gelişmeye hizmet etme görevi eğitimi azaltmaz. Genelde projeler araştırma içerir ve eğitim çoğu zaman bunların çehresidir. SEM, araştırmaya dayalı üniversite tabanlı çeşitli projeler ortaya koyar. Bu projelerde üniversitelerle, ortaklarla ağ kurma, pazarlama ve girişimcilik, üretim vb. hakkında öğretim verirler. Turku Üniversitesi SEM, yerel gelişime sadece toplumda geniş bir kitleye sürekli eğitim olanakları sağlamakla hizmet etmez aynı zaman da üniversite-toplum ilişkisini de geliştirmeye hizmet eder (Çelik, 2007).

5.3. Fransa

Fransa da 1971 yılında tüm çalışanlara bir eğitim kurumuna katılmak üzere izin alma hakkının verildiği ve istihdam vergilerinin %1.5'inin sürekli eğitime aktarıldığı kanun yürürlüğe konulmuştur. Bu kanunla Fransa'da sürekli eğitim sektörünün gelişmesi için önemli bir adım atılmıştır. Bu kanun, yaşam boyu öğrenme kurslarına katılanlara finansal destek sağladı. Böylece, bu kurslara katılanların sayısı büyük oranda arttı ve sektördeki rekabet önemli ölçüde yükseldi. Bu sektör de önemli ölçüde gelişti. 1984 yılından bu yana, yaşam boyu öğrenme, üniversitelerin sorumluluğu olarak kabul edilmektedir. Bugün, üniversite sürekli eğitim birimleri piyasada yaşam boyu öğrenme kursları veren özel sektörle yarışmaktadır. Gelecekteki trendin, üniversite sürekli eğitim merkezlerini yerel ekonomiye hizmet etmesi için daha fazla inisiyatif almaya

yönlendirmesi beklenmektedir. Ulusal Sanat ve El Sanatları Akademisi sürekli eğitimde etkili kuruluşların başında gelmektedir.

Bretagne Occidentale Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Yöneticisi ve Fransa Ulusal Network (Ağ) Başkanı Jean Marie Filloque' nın belirttiği gibi (University Continuing Education Units for Local Development:The Case METU CEC, Çelik, 2007: 58-59);

“Bugün Fransa’da Üniversite Sürekli Eğitim birimleri kendi tesisleri, çalışanları ve olanaklarıyla çok iyi gelişmiş organizasyonlardır. Üniversitelerin bünyesinde özel bir yapıya sahiptirler. Üniversite sadece bazı çalışanlara maaşlarını öder fakat diğer başka harcamaları karşılamaz. Gelirlerinin çok azını üniversiteyle paylaşırlar. Enstitülerinde hem tam gün hem de yarım gün profesörler çalışır. Tam gün çalışan profesörler aynı zamanda üniversitede ders verirler. Ancak onların işlerindeki asıl sorumluluğu sürekli eğitim merkezindedir. Kurslarda ders vermek için üniversite dışından da üst düzey yöneticiler, şirket uzmanları vb. istihdam edilir. İyi organize edilmiş yapılarına rağmen yerel gelişime hizmet eden belirli bir hedefleri henüz yoktur. İşsizler için özel programlar yoktur. Ayrıca, sanayiyle (endüstriyle) resmi, örgütsel ilişkilere sahip değildirler ve karşılıklı ilişkileri geliştirecek özel bir niyeti yoktur. Bununla birlikte, hâlâ birçok toplantıda informal olarak karşılaşma şansı bulmakta ve sektörlerin gereksinimleri doğrultusunda eğitim programları geliştirmektedirler. Ayrıca, gelecekteki trendin, sürekli eğitim merkezlerini, kamu ve özel sektörle birlikte yakın ilişkiler kurmaya yönlendirdiği görülmektedir.”

5.4. İngiltere

İngiltere’de devletin birçok kurumu sürekli eğitimden sorumludur. Yaşam boyu eğitim konusu dolayısıyla sürekli eğitim, devletin tüm eğitim politikalarının merkezinde yer almaktadır. Bu konu ülke açısından küresel piyasada güçlü ve rekabet edilebilir bir ekonomi, bireyler açısından iş piyasasında istihdam şanslarının artırılması için bir imkân olarak değerlendirilmektedir ([http: eurydice.org](http://eurydice.org)).

İngiltere’de üniversiteler, hükümetin hedeflerini karşılamak için sürekli eğitim faaliyetlerini geliştirmeye teşvik edilmektedir. Hedefler, mağdur gruptan daha fazla öğrenciye ders vererek yüksek öğretimde katılımı genişletmek, esnek kurslar sunmak ve iş dünyası ve toplumun yararına öğretim ve araştırmalardan yararlanmanın yeni yollarını bulmaktır. İngiltere’de yüksek vasıflı işgücü yaratmada üniversite sürekli eğitim merkezlerinin etkisi açıkça görülmektedir. Hükümet gelecekteki hedefleri ve politikaları belirterek ve Learning and Skills Council’in çalışmasıyla süreci desteklemektedir. Üniversiteler, eğitim sürecinde toplumun katılımını mümkün olduğu kadar çoğaltacak sürekli eğitim ve eğitim programları organize etmektedirler (Çelik, 2007). Sürekli eğitimden yararlanma konusu tamamen bireylerin inisiyatifindedir.

Bradford Üniversitesi Yaşam Boyu Eğitim ve Gelişim Okulu İşgücü Gelişimi Merkezi İş Tabanlı Öğrenim Proje Yöneticisi Peter Lassey (University Continuing Education Units for Local Development:The Case METU CEC, Çelik, 2007:60-61);

“Dünya ekonomisinde rekabeti geliştirmek için vasıflı işgücünü yaratmaya çalışıyoruz. İngiliz politikası, yüksek öğretimde nüfusun %50’ sini yakalamaya çalışıyor. Bu nedenle, yüksek öğretimde halkın katılımını artırmak ve özellikle

geleneksel olmayan altyapıdan gelenleri dahil etmek için yüksek öğretim, sistemini yeniden düzenledi ve üniversite sürekli eğitimi bu süreçte anahtar rol oynamaktadır. İşgücü Gelişim Merkezi, Foundation Degree'yi koordine etmekle sorumludur. Foundation Degree, 21. yüzyılın ihtiyaç duyulan kalifiye ihtiyacını karşılamaya teşvik etmektedir. Foundation Degree, işverenler, üniversiteler ve kolejler arasında yeni bağlantılar kurmakta ve farklı altyapıdan gelen daha fazla insanı yüksek öğretime getirmektedir. Hem akademik hem de mesleki yolları yüksek öğretim koşullarıyla bir araya getirirler ve yüksek öğretim şartlarını hazırlarlar. Bu derecelerin önemi, bireylere nasıl öğreneceğini öğretmektir. Merkez, ayrıca, Sürekli Profesyonel Gelişime hizmet için işverenlerle işbirliği düzenleme programları geliştirir. Ayrıca, Merkez, iş dünyasının özel ihtiyaçlarını karşılayan eğitim programları geliştirir.”

5.5. İspanya

İspanya'da yaşam boyu eğitim uygulamaları ve sürekli eğitim programları (1) meslek edindirme, (2) meslek içinde geliştirme amaçlıdır. Temel mesleki sürekli eğitim, orta düzey mesleki eğitim ve ileri düzeyde mesleki eğitim ile sanat uzmanlık eğitimi olarak düzenlenmektedir. Bu programların hedef kitlesi nitelikli bir becerisi olmayanlar, mesleklerinde meydana gelen değişimlere uyum sağlaması gereken çalışanlar ile işini kaybetmiş olanlardır.

İspanya'da nitelik kazandırmaya ve iş yaşamına hazırlamaya dönük yine yaşam boyu eğitim felsefesi içinde yer alan çeşitli sürekli eğitim programları, 1992 yılından beri etkin olan “Fundación Tripartita para la Formación y el Empleo” ile bu kuruluşa benzer çeşitli kurum ve kuruluşların birlikte oluşturdukları bir konfederasyon biçiminde

oluşturulmuş CEA (Confederaci3n de Empresarios de Andalucia) ve belediyeler tarafından y3r3t3lmektedir.

Uygulanan eğitim programları; 3st d3zey kurslar, çok farklı ve yaygın konularda eğitim veren geniş katılımlı ve genel konularla ilgili kurslar ve web ortamında s3rd3r3len programlardan oluşan online olarak sunulan kurslardan oluşmaktadır (Atıcı ve diğerleri, 2005).

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Vedat Çeliker, 1997 yılında “Tüketim Kooperatifi İşletmeciliğinde Sürekli Eğitim ve Danışmanlık Hizmetlerinin Gerekliliğinin Saptanmasına Yönelik Bir Araştırma” konulu çalışmasında, tüketim kooperatifçiliğinin başarılı olabilmesi için gerekli olan eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin, örgütlü ve sürekli olarak nasıl sunulabileceği ve bu eğitimin neleri içermesi gerektiğini ele almıştır. Bu gerekliliği saptarken Eskişehir, Bilecik, Afyon ve İzmit illerinde bulunan 40 adet tüketim kooperatifi üzerinde yüz yüze görüşmelerle birlikte bir anket çalışması yapılmıştır.

Şerife SUBAŞI tarafından 2006 yılında muhasebe meslek mensuplarının sürekli eğitim yoluyla geliştirilmelerinin değerlendirilmesi amacıyla “Muhasebe Meslek Mensuplarının Sürekli Eğitimi ve Türkiye Uygulamasının Değerlendirilmesi” isimli araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada muhasebe mesleğinin, içinde bulunduğu çevre (sosyal, ekonomik, hukuki, teknolojik) nedeniyle bilgi çağı ve küreselleşmenin beraberinde getirdiği değişimlerden en çok etkilenen ve ülkenin gelişme göstergesi olan ekonomi ve işletmelerle ilgili bilgi üreten bir meslek olduğunu vurgulamıştır. Muhasebe meslek mensubunun teknolojik, ekonomik ve sosyal değişimler karşısında etkin ve yeterli olabilmesi için sadece okuldan alınan mesleki eğitimle yetinmeyip, meslek yaşamı boyunca eğitimine devam etmesinin önemi belirtilmiştir. Sürekli eğitim veya yaşam boyu eğitim olarak adlandırılan eğitim yaklaşımlarının, muhasebe meslek mensuplarının çağımızın gelişmelerini algılayabilmesi ve onlara ayak uydurabilmesi için bir gereklilik olarak ortaya çıktığı vurgulanmıştır. Bu meslekle ilgili olarak; mesleğe girişte üyelerden

üniversite mezunu ve mesleğe giriş sınavını başarmış olma ve staj (deneyim) şartının aranması, mesleği sürdürebilmesi için de belirli sürelerle üyelerinden lisanslarını (ruhsat) yenilemelerinin istenmesi, meslek mensubunun değişimleri takip etmesinin sağlanması amacıyla üniversiteler ve eğitim kuruluşları ile ortaklaşa hazırlanmış olan sürekli eğitimlere katılması için yönlendirilmesi önerilmektedir. Bu çalışmanın üniversitelerin SEM'leri tarafından düzenlenen sürekli eğitimin önemine vurgu yapması bakımından dikkat çekici olduğu düşünülmektedir.

Göknur Çelik tarafından 2007 yılında yapılan “Yerel Kalkınma İçin Üniversite Sürekli Eğitim Birimleri: ODTÜ SEM Örneği” konulu araştırmada Üniversite Sürekli Eğitim Birimleri'nin bilgi ekonomisi bağlamında yerel kalkınmaya katkı sağlama açısından çok önemli pozisyonları olduğunun vurgulanması ve Türkiye’de bu birimlerin ne ölçüde bu amaca hizmet ettiklerinin analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, bilgi ekonomisinin doğası ve bu süreç dâhilinde iş piyasaları ve eğitimin doğasında yaşanan dönüşümler analiz edilmektedir. Bu iki alandaki dönüşümlerle bağlantılı olarak yeni yaşam boyu öğrenme anlayışı ve üniversitelerdeki yeniden yapılanma süreci tartışılmaktadır. Bilgi ekonomisi bağlamında kentlerin konumu ve yerel kalkınma için kentsel politikanın önemi incelenerek Üniversite Sürekli Eğitim Merkezleri'nin yerel kalkınmaya katkıları açısından kentler için anahtar role sahip oldukları ortaya konmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin Üniversite Sürekli Eğitim Birimlerinin ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'nin temel bazı verileri kullanılarak Türkiye’de bu birimlerin yerel kalkınmaya ne ölçüde hizmet ettiği sorgulanmaktadır. Son olarak, Üniversite Sürekli Eğitim Merkezleri'nin yerel kalkınmaya etkili şekilde hizmet edebilmeleri için takip etmeleri gereken stratejileri belirleyen siyasa önerileri geliştirilmiştir.

M. Metin ARSLAN tarafından 2008 yılında yapılan “Türkiye’de Üniversitelerdeki Sürekli Eğitim Merkezlerinin Yapısı ve İşlevleri” konulu araştırmada Türkiye’deki Sürekli Eğitim Merkezlerinin yapı ve işlevleri

araştırılmıştır. Araştırmanın sonucu, merkezler arasında iletişim ve işbirliğinin eksikliğini ve bunun da yetişkin eğitiminin gelişimini olumsuz etkilediğini vurgulaması açısından önemlidir. Ayrıca, araştırmacı sürekli eğitim merkezlerinin yerel ihtiyaçları belirleyip devlet kurumları ve yerel yönetimlerin yardımıyla projeler üretmesi gerektiğini belirtmiştir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacına ulaşabilmesi, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için yapılan çalışmalar ayrıntılı olarak açıklanmış; araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama yöntemi, verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumlanması konularına yer verilmiştir.

1. Araştırma Modeli

Sürekli Eğitim Merkezlerinin düzeylerini belirleyen bu araştırmada Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinin ve Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı'na üye üniversitelerin internet sitelerinden elde edilen bilgiler betimlenmeye çalışılmıştır.

2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin sürekli eğitim merkezlerinin ve Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı'na (EUCEN) üye üniversitelerin tamamı oluşturmaktadır. Ancak internet sitesi olan ve internet sitelerinde gerekli bilgilere ulaşılan 94 devlet üniversitesinden 39 tanesi, 38 vakıf üniversitesinden on altı tanesi; EUCEN'e üye 181 üniversiteden 49 tanesi (Türkiye hariç) araştırma kapsamına alınmıştır.

3. Veri Toplama

Araştırma dört aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada devlet ve vakıf olmak üzere tüm üniversitelerin internet siteleri taranarak, sürekli eğitim uygulama ve araştırma merkezleri belirlenmeye çalışılmıştır. İkinci aşamada söz konusu merkezlerin yapısı ve işlevleri ile ilgili içerik analizi yapılmıştır. Üçüncü aşamada EUCEN'e üye üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde açılan programlar araştırılmıştır. Dördüncü aşamada veriler tablollaştırılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın birinci aşamasında devlet ve vakıf üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin belirlenmesinde internetten yararlanılmıştır. Sürekli eğitim merkezlerinin belirlenmesi amacıyla bütün üniversitelerin internet sitelerinin ana sayfasına girilmiş ve sürekli eğitim merkezleri belirlenmiştir. Buradan hareketle sürekli eğitim merkezlerinin sayfalarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Bazı üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerine kolay ulaşılırken, bazı üniversitelerde bu merkezlerin açılmadığı tespit edilmiştir. Bazı üniversitelerde ise sürekli eğitim uygulamalarının başka adlarla yapılandırılan merkezler tarafından yürütüldüğü belirlenmiştir. Bu merkezler de araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma internet sitesi veya üniversitelerin siteleri içerisinde sayfası bulunan sürekli eğitim ve araştırma merkezleriyle sınırlıdır.

Verilerin değerlendirilmesi aşamasında, sürekli eğitim merkezlerinin internet sayfalarındaki açıklamalar analize tabi tutulmuştur. Ayrıca birinci elden bilgiye ulaşmak amacıyla Resmi Gazete arşivinden bu merkezlerin yönetmeliklerine ulaşılarak yasal boyutları incelenmiştir. Bu merkezlerin aynı hukuki dayanakla, benzer amaçlara yönelik yapılanmalarına karşın faaliyetlerinde farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Bu farklılıklar hem faaliyet alanları hem de düzenlenen program isimleri ve içeriklerinde açık bir şekilde görülmektedir.

Sürekli eğitim merkezlerinin yapı ve işlevlerinin belirlenmesinden sonra; öncelikle merkezlerin isimleri gruplanmış ve uygulanan programlar alanlara göre kodlanmıştır. Kodlama sonrasında, aynı içeriğe sahip farklı adlarla uygulanan programlar yeniden değerlendirilerek içeriğe en uygun kategoriye yerleştirilmiştir.

4. Verilerin Analizi

Üniversitelerin internet sayfalarından elde edilen verilerle devlet ve vakıf üniversiteleri kendi içinde, Türkiye ve EUCEN'e bağlı sürekli eğitim merkezleri gruplandırılarak kendi içinde ve birbirleriyle karşılaştırılmıştır. Ayrıca, elde edilen veriler esas alınarak sürekli eğitim uygulamalarının Türkiye ve EUCEN kapsamında GZTF (SWOT) analizi yöntemiyle güçlü yönleri-zayıf yönleri-fırsatlar-tehditler açıklanmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR

1. Sürekli Eğitim Merkezlerinin Kuruluş Amaçları

Devlet veya vakıf sürekli eğitim merkezlerinin kuruluş amaçları yönetmeliklerinde farklı biçimde ifade edilse de, bu amaçların büyük ölçüde ortak olduğu dikkat çekmektedir. Bu ortak amaç;

“Örgün önlisans ve lisansüstü programlar dışında üniversitenin eğitim verdiği ve araştırma yaptığı tüm alanlarda, kısa ve uzun süreli eğitim-öğretim programları düzenlemek, çeşitli araştırma danışmanlık projeleri geliştirmek ve bu şekilde üniversitenin kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktır.”

olarak ifade edilmektedir (Arslan, 2008). Bazı üniversitelerimizin sürekli eğitim merkezlerinin kuruluş amaçları aşağıda verilmiştir:

Ülkemizde sürekli eğitim adıyla ilk açılan merkez Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'dir. Bu merkezin kuruluş amacı;

“Üniversitesi'nin uzmanlaştığı ve bilgi birikimi olan tüm alanlarda sürekli eğitim programları ile Üniversite'nin kamu kuruluşları, özel sektör ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirmek, Türk sanayi ve ülke kalkınmasına hizmet etmek, bu hizmeti uluslararası bir boyuta ulaştırmaktır.” olarak ifade

edilmektedir (<http://sem.metu.edu.tr>).

Gazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin kuruluş amacı ise;

“Üniversite'nin eğitim verdiği ve araştırma yaptığı tüm alanlarda akademik programlar dışında; bankacılık, sigortacılık, borsa, işletme, kamu yönetimi, yerel yönetimler, uluslararası işletmecilik, insan kaynakları yönetimi, halkla ilişkiler, sağlık, mühendislik ve benzeri tüm alanlarda sürekli olarak verilecek eğitim programlarını düzenleyerek, bu programlar aracılığıyla Üniversite'nin kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır.” şeklinde belirtilmektedir (<http://www.gazisem.gazi.edu.tr/>).

Vakıf üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinden TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin kuruluş amacı örnek verilebilir:

“Ülkemizde çalışma alanlarına göre nitelikli insan gücü ihtiyacını belirlemek, ülkenin gelişme ve kalkınma sürecinde oluşabilecek yeni iş alanlarını tespit etmek, nitelikli iş bulma imkânı sağlayıcı sertifika programları düzenlemek, kurumsal anlaşmalarla özel program ve paket eğitim imkânları hazırlamak, üniversite sonrası farklı bilgi alanlarında kendilerini geliştirmek isteyen gençlere yeni eğitim programları sunmak, gelişen ve her gün değişen iş dünyasının çalışanlarına yeni teknolojileri tanıtmak ve bu yönde bilgi ve becerilerin kazandırılmasını sağlamak, görsel, işitsel, uzaktan veya doğrudan eğitim modelleriyle daha geniş kesimlere eğitim

verilmesini sağlamak, yurt içi ve yurt dışı kişi ve kuruluşlarla işbirliği yapmaktır.” olarak tanımlanmaktadır (Resmi gazete, 2005, sayı:25974).

2. Sürekli Eğitim Merkezlerinin Yapılanmaları

Sürekli eğitim merkezleri, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun (7. maddesinin 1. fıkrasının d/2 bendi) hükümlerine dayanılarak hazırlanan yönetmeliklerin resmi gazetede yayınlanmasıyla işlerlik kazanmaktadır. Yönetmelikle kurulan ve internet sitesine ulaşılabilen 39 devlet üniversitesi, on altı vakıf üniversitesi sürekli eğitim merkezlerinin adları ve sayıları aşağıda verilmiştir.

Tablo- 1

		DEVLET ÜNİVERS.		VAKIF ÜNİVERS.	
		f	%	f	%
ŞEKİLLERİ	Sürekli Eğitim Merkezi	23	58,9	11	67,6
	Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi	10	25,6	3	17,6
	Yaşam Boyu Eğitim	2	5,1	-	-
	Yaşam Boyu Öğrenme Araştırma ve Uygulama Merkezi	1	2,6	-	-
	Yaşam Boyu Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi	1	2,6	-	-
	Sürekli Eğitim ve Kariyer Merkezi	1	2,6	-	-
	Sürekli Eğitim ve Gelişim Merkezi	-	-	1	7,4
	Sürekli Eğitim Danışma ve Araştırma Merkezi	-	-	1	7,4
	Enformatik Sürekli Eğitim Merkezi	1	2,6	-	-
Toplam		39	100,0	16	100,0

Tablo-1'den anlaşıldığı gibi bu merkezlerin yönetmeliklerindeki adlarına bakıldığında farklılıklar dikkat çekmektedir. Hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde “Sürekli Eğitim” adı altında daha fazla merkezin bulunduğu görülmektedir. “Yaşam Boyu Eğitim”, “Yaşam Boyu Öğrenme Araştırma ve Uygulama Merkezi”, “Yaşam Boyu Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi”, “Sürekli Eğitim ve Kariyer Merkezi” ve “Enformatik Sürekli Eğitim Merkezi” adlarında merkezler az olmakla birlikte devlet üniversitelerinde mevcutken bu ad altındaki merkezlere vakıf üniversitelerinde rastlanmamaktadır. Sadece vakıf üniversitelerinde ise “Sürekli Eğitim ve Gelişim Merkezi” ve “Sürekli Eğitim Danışma ve Araştırma Merkezi” adında merkezler bulunmaktadır.

Sürekli eğitim merkezlerinin organizasyonlarının “Müdür + Yönetim Kurulu”, “Müdür + Yönetim Kurulu + Danışma Kurulu” veya “Müdür + Yönetim Kurulu + Koordinasyon Grubu” şeklinde yapılandıkları görülmektedir. Sürekli eğitim merkezi bulunan 39 devlet üniversitesinden 34 tanesinin ve onaltı vakıf üniversitesinden sekiz tanesinin organizasyon yapısına ulaşılabilmektedir. Bu durum Tablo-2’de sunulmuştur.

Tablo- 2

MERKEZ ORGANLARININ ŞEKLİ	DEVLET ÜNİVERS.		VAKIF ÜNİVERS.	
	f	%	f	%
Müdür + Yönetim Kurulu	17	50	5	62,5
Müdür + Yönetim Kurulu + Danışma Kurulu	13	38,2	3	37,5
Müdür + Yönetim Kurulu + Koordinasyon Grubu	4	11,8	-	-
Toplam	34	100,0	8	100,0

Tablo-2’de görüldüğü gibi devlet ve vakıf üniversitelerinin her ikisinde de yönetim şekli en fazla “Müdür + Yönetim Kurulu” şeklinde yapılanmaktadır. Bu yapıyı “Müdür + Yönetim Kurulu + Danışma Kurulu” izlerken, en az olan “Müdür + Yönetim Kurulu + Koordinasyon Grubu” yapısıdır. Bu en son yapı vakıf üniversitelerinde görülmemektedir.

Merkezlerin büyük çoğunluğunda müdür ve onun üniversite öğretim üyelerinden önereceği müdür yardımcılarını rektör tarafından görevlendirilmektedir. Bunun dışında çok az da olsa bazı merkezlerde müdürlerin görevlerini yapan başkanlar bulunmaktadır. Sürekli eğitim merkezlerinin başındaki yöneticilerin (müdür-başkan) büyük çoğunluğu öğretim üyesidir (Arslan, 2008).

Sürekli eğitim merkezlerinin yönetim kurulları, müdürün başkanlığında en az beş en çok üniversitedeki akademik birimlerin sayısı kadar birim temsilcilerinden oluşmaktadır. Vakıf üniversitelerine bakıldığında farklılıklar görülmektedir. Vakıf üniversitelerin çoğunda sürekli eğitim merkezlerinin yönetim kurullarının yapılanmasında iç ve dış paydaş temsilcileri şeklinde oluşturulmaktadır. Yönetim kurullarının görevleri genellikle;

“Yönetim kurulu, müdürün daveti üzerine toplanır. Müdür tarafından hazırlanan gündem maddelerini görüşerek karar alır. Yönetim Kurulu salt çoğunlukla karar alır. Yönetim Kurulu; müdürünün her faaliyet dönemi sonunda hazırlayacağı faaliyet raporunun düzenlenmesine ilişkin esasları tespit eder, sunulan raporu değerlendirir, bir sonraki döneme ait çalışma programını düzenler. Programlar sonunda verilecek başarı belgesi, sertifika ve benzeri belgelerin verilme koşullarını Üniversite Senatosu’na önerir”.

“Ayrıca teklif edilen eğitim programlarının hangilerinin düzenleneceğini, düzenlenen programlarda kimlerin görevlendirileceği ve yapılacak ödemelerin miktarını belirlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir. Merkezin bütçesini hazırlar.”

Danışma kurulları veya koordinasyon grupları bazı merkezlerin yapılanmasında bulunmaktadır. Bu oluşumun görevlerine baktığımızda genelde ifade edilen;

“Müdürün çağrısı üzerine yılda iki kere toplanır. Merkez faaliyetleriyle ilgili değerlendirme yapar ve önerilerde bulunur.”

3. Sürekli Eğitim Merkezlerinin Faaliyetleri

Sürekli eğitim merkezlerini incelediğimizde şu çalışmalarını gerçekleştirmektedirler:

- Toplumun her kesimine ihtiyaç duydukları alanlarda kurslar, seminerler, eğitim programları planlamak, düzenlemek ve bu tür etkinliklerin eş güdümünü sağlamak,
- Katılıma açık kurslar düzenlemek,
- Programlar hazırlanırken her yaş grubuna göre, ruh ve beden sağlığını geliştirici, katılımcılığı artırıcı programların geliştirilmesine dikkat etmek,
- Kamu ve özel kuruluşlar için özel olarak hazırlanmış eğitim programları düzenlemek,
- Üniversitenin uygun gördüğü konularda ilgili birimlerin verecekleri kurs ve çalışmaların organizasyonlarını yapmak,

- Bu organizasyonlar için araç, gereç ve sunu olanaklarını sağlamak,
- Bireylerin boş zamanlarını olumlu şekilde değerlendirmeleri için sosyal, kültürel ve sanatsal çalışma imkânları sağlamak,
- Üniversite içinde ve dışında aktif grup çalışmaları yapmak,
- Okuma alışkanlıklarını geliştirici etkinlikler düzenlemek,
- Uluslararası kültürel ve bilimsel alışverişi arttırmak,
- Mesleki ve mesleki olmayan seminerler, kurum ve kuruluşların taleplerine göre planlanmış çalıştaylar ve halk konferansları düzenlemek,
- Gerektiğinde bu çalışmalarla ilgili sertifikalar vermek ve yayınlar yapmak,
- Üniversite içinde sürekli eğitim ile ilgili yürütülen bilimsel ve teknik araştırma ve uygulamaları teşvik etmek ve desteklemek,
- Yurtdışındaki ve yurtdışındaki benzer kuruluş ve merkezlerle işbirliği yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmaktır.

Türkiye'deki üniversiteler incelendiğinde yaşam boyu öğrenim kursları akademik bölümlerden ayrı ve "Sürekli Eğitim Merkezleri" (SEM) olarak adlandırılan merkezler tarafından düzenlenmektedir. Bazı durumlarda, kursların verilmesinde, dil kursları gibi, akademik bölümler görevlendirilmektedir. Birçok üniversitede SEM ayrı bir binaya ya da kendi eğitim elemanına sahip değildir. Bununla birlikte ayrı bir bölüm olarak görev yapan teşkilatlı merkezler de bulunmaktadır. Bütün durumlarda eğitimciler üniversitenin akademik öğretim elemanlarıdır; hiçbir SEM tam gün eğitimci kullanmamaktadır. Eğitim programları halkın katılımına açık olarak düzenlenmektedir. Buna rağmen, SEM, çalışma hayatının belirli ihtiyaçlarını karşılamak için isteğe bağlı eğitimler de açmaktadır. Hizmet içi kursları olarak uygun programlar düzenlenmektedir. Bu merkezlerdeki kursların çeşitleri (Çelik, 2007):

1-Kişisel Gelişim Kursları: Bu kurslar, entelektüel ve profesyonel ilgileri takip eden kişiler için düzenlenir. İletişim Becerileri Kursları, Dil Kursları bunlara örnek verilebilir.

2-Mesleki Eğitim Kursları: Bu kurslar kişilere belirli mesleki nitelikleri kazandırmayı amaçlar. Bunlar diğer iki kategori kadar yaygın değildir. Sadece işverenler mesleki eğitim kursları düzenlemektedir.

3-Profesyonel Kurslar: Bu kurslara, alanlarındaki bilgilerini güncellemek ya da benzer bir alandaki temel bilgileri kazanmak isteyen profesyoneller katılmaktadır. Bu kurslar güncel bilgileri, becerileri bugünün iş dünyasına uygun hale getirmeyi amaçlamaktadır.

Kurs programları da sertifika programları ve seminer programları olarak iki kategoriye ayrılmaktadır.

Sertifika Programlarında 96 saatten az olmamak üzere devam zorunluluğu vardır. Kursun sonunda sertifika almak için sınavdan belirli bir not almak gerekmektedir.

Sertifika programları olmayan eğitim programları genellikle daha kısa ve daha az kuralları olan programlardır. Bu programların sonunda kişiler "Katılım Belgesi" almaktadırlar.

Sürekli eğitim merkezleri bireylerin, kurumların ve toplumun gelişimi açısından öncelik kazanan alanlarda meslek edinmek, yan mesleki alan edinmek, meslekle ilgili bilgi ve beceri düzeyini yükseltmek, yeni beceriler edinmek ve kişisel gelişim ihtiyaçlarını karşılamak isteyen toplumun her kesimine yönelik eğitim programları uygulamaktadır. Sürekli eğitim merkezlerinde uygulanan programlar ve yapılan etkinlikler amacı, işlevi ve

hedef kitlesi dikkate alınarak gruplandırılmıştır. Bu programların bilgileri Tablo- 3’de verilmiştir.

Tablo- 3

		DEVLET ÜNİVERS.		VAKIF ÜNİVERS.	
		f	%	f	%
EĞİTİM PROGRAMLARI	Mesleki Eğitim	21	18	14	19,8
	Bilgisayar Eğitimi	16	13,5	8	11
	Dil Eğitimi	13	11	14	19,8
	Sağlık Eğitimi	3	2,5	2	2,8
	Engelliler Eğitimi	2	1,7	-	-
	Meslek Edindirme	15	12,7	14	19,8
	Kültür ve Sanat	12	10,1	6	8,5
	Spor Eğitimi	6	5	-	-
	Çalıştay	1	1	-	-
	Konferanslar	5	4,2	-	-
	Özgün Programlar	11	9,3	6	8,5
	Sınavlara Hazırlık	13	11	7	9,8
Toplam		118	100,0	71	100,0

Tablo-3’de görüldüğü gibi devlet üniversitelerinde en çok açılan eğitim programları “Mesleki Eğitimler”dir. Bu programları “Bilgisayar Eğitimleri”, “Meslek Edindirme”, “Dil Eğitimi” ve “Sınavlara Hazırlık” programları takip etmektedir. Vakıf üniversitelerine bakıldığında da en fazla açılan program “Mesleki Eğitim” olarak görülmektedir. Bunun yanı sıra “Dil Eğitimi” ve “Meslek Edindirme” programlarının da aynı sayıda olduğu dikkat çekmektedir. Devlet üniversitelerinde azda olsa bulunan “Konferanslar”, “Çalıştay”, “Spor Eğitimi” ve “Engelliler Eğitimi” programlarına vakıf üniversitelerinde rastlanmamaktadır.

Üniversite yaşam boyu öğrenimin kalite güvencesi ile ilgili olarak, “Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme” yönetmeliği 20 Eylül 2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin amacı yükseköğretim kurumlarının eğitim, öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin değerlendirilmesi, kalitelerinin geliştirilmesi, bağımsız "dış değerlendirme" süreciyle kalite düzeylerinin onaylanması ve tanınması konusundaki çalışmalara ilişkin esasları düzenlemektir.

Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK) bu yönetmelik çerçevesinde kurulmuştur. Komisyon, kalite güvencesinden bağımsız bir mercidir ve yükseköğretim kurumundaki akademik değerlendirme ve kalite geliştirme sürecinden sorumludur (Çelik, 2007).

YÖDEK Yükseköğretim kurumlarında kaliteyi geliştirmek için bir rehber kitap hazırlamış ve üniversite içinde her birimde yıllık özdeğerlendirme raporları hazırlanması için yönetmelikler oluşturmuştur. SEM ayrıca üniversite yönetiminin düzenlediği yıllık özdeğerlendirme raporları hazırlamaktadır. Özdeğerlendirme raporlarında SEM hem geçen senenin değerlendirmesini yapmakta hem de gelecek yılın sonunda gerçekleştirilecek hedefleri tanımlamaktadır. Rapor öz değerlendirmeyi 10 başlıkta toplar (www.yodek.org.tr):

- 1- Girdiler (kaynaklar ve ilişkiler)
- 2- Kurumsal nitelikler ve özelliklerin değerlendirilmesi
- 3- Eğitim süreçlerinin değerlendirilmesi
- 4- Araştırma ve geliştirme süreçlerinin değerlendirilmesi
- 5- Uygulama ve hizmet süreçlerinin değerlendirilmesi
- 6- İdari ve destek süreçlerinin değerlendirilmesi

7- Yapısal yönetsel özellikler

8- Davranışsal yönetsel özellikler

9- Çıktılar, sonuçlar

10-Yükseköğretim misyonunun yerine getirilmesinde performans değerlendirmesi

Özdeğerlendirme raporları hem her birimdeki kalite gelişimin göstergesidir hem de üniversitenin tamamındaki kalite gelişimine katkıda bulunur. Her üniversitenin raporu yükseköğretimde yıllık Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Raporu'nu hazırlayan YÖDEK'e sunulur. Her SEM hizmet birimlerindeki kaliteyi sağlamak için Kalite Güvencesi yönetmeliklerinin yanında kendi strateji ve kurallarını hazırlar. SEM'in kurumsal kalite güvencesi için en yüksek merci yönetim kuruludur. Her SEM'de üniversitenin fakültelerinden birer temsilciden oluşan yönetim kurulu vardır. Bu kurul düzenli toplantılar yapar ve merkezin performansını değerlendirir. Ayrıca, yıllık faaliyet raporları kurul tarafından tartışılır.

Yönetim kurullarının kararlarına dayanarak hizmetlerinin kalitesini artırmak için SEM bazı faaliyetler oluşturur. Örneğin, kursların sonunda sınav yapmak, devam-devamsızlığı kayıt altına almak, vb. Bütün sertifika programları ve bazı seminer programları için devamı belli bir seviyede tutmayı başarmak ve sınavda belirli bir düzeyde not almak kursun sonunda ilgili belgeyi almak için önemlidir.

Bunun yanı sıra, eğitiminin performansının, kurs içeriğinin ve örgütsel başarısının değerlendirilmesi için katılımcılar değerlendirme formu doldurmaktadırlar. Bu formlar kursun etkililiğine ve katılımcının tatminine odaklanır (Çelik, 2007).

4. Sürekli Eğitim Merkezlerinin Güçlü ve Zayıf Yönleri İle Fırsat ve Tehlikelerinin Belirlenmesi

Türkiye’de Sürekli Eğitim Merkezlerinin durumunu GZTF (SWOT) analizi ile tespit etmek mümkündür. SWOT Analizi, stratejik yönetimin temel süreçlerinden birisini oluşturur. Bu analiz, örgütsel ve çevresel olumlu ve olumsuz yönleriyle incelenmesini içermektedir. SWOT; İngilizce’deki Strengths (Üstünlükler), Weaknesses (Zayıflıklar), Opportunities (Fırsatlar), Threats (Tehlikeler) kelimelerinin baş harflerinden üretilmiş bir kısaltmadır (Cebecioğlu, 2006).

Çevre şartları, sürekli meydana gelen değişiklikler sebebiyle bir işletme veya bir yöreyi, ya bir fırsatla (F) ya da bir tehlikeyle (T) karşı karşıya bırakmaktadır. Bunun yanı sıra, her yörenin veya işletmenin sahip olduğu kaynak veya kabiliyete bağlı olarak üstünlük (Ü) ve zayıf (Z) yönleri bulunmaktadır. Buradan anlaşılacağı gibi SWOT Analizi; bir yörenin veya işletmenin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehlikelerinin belirlenmesinde kullanılır (Dinçer, 1998).

Organizasyonlarda veya yörelerde SWOT Analizi yapılmasının iki yararı bulunmaktadır. İlk olarak SWOT Analizi yapılarak organizasyonun veya yörenin mevcut durumu tespit edilir. Bu çerçevede güçlü ve zayıf yönler ile organizasyonun karşı karşıya olduğu fırsat ve tehlike unsurları ortaya konulmaya çalışılır. Bu anlamda SWOT bir mevcut durum analizidir. SWOT aynı zamanda yörenin veya organizasyonun gelecekteki durumunun ne olacağını tespit etmeye yarayan bir analiz tekniğidir. Bu ikinci anlamda SWOT bir gelecek durum analizidir (Aktan, 1999).

Güçlü Yönleri

-Türkiye’de üniversite sayısının fazla olması ve Türkiye’nin coğrafi açıdan yedi bölgeye ayrılması sonucu bu üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde bölgelere özel programların açılması,

- Türkiye’de işsizlik oranının yüksek olması sonucu meslek edindirme programlarının açılması,
- Boş zamanlarını değerlendirme açısından kültür ve sanat programlarının açılması,
- Merkezlerde çalışan kişilerin görevleri ile ilgili sorumluluklarının yasal metinlerde yazılı olması.

Zayıf Yönleri

- Türkiye’de sadece üç üniversitenin Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı’na (EUCEN) üye olması,
- Avrupa üniversitelerinde kursiyerlere devlet desteği sağlanırken Türkiye’de devlet desteğinin olmaması,
- Program çeşitliliğinin az olması,
- Ekonomik açıdan bakıldığında maddi olarak getirisi olmadığından akademisyenlerin isteksiz olması,
- Akademik açıdan akademisyene dönen katkı olmaması (ünvan alamamak),
- Merkezlerdeki makine ve teçhizatların yetersiz olması,
- Üniversiteler arası makine ve teçhizat farklılıklarının olması,
- Kurs bitiminde programın başarılı olup olmadığının anlaşılması için izlenmenin yapılmaması,
- Sürekli eğitim merkezlerine ulaşılabilirlik problemlerinin olması,
- Açılan kurslar ve programlarla ilgili duyuruların sınırlı olması,
- Merkezlerdeki personel sayısının istenilen düzeyde olmaması,
- Avrupa üniversitelerinde üst seviyede kursların açılmasına rağmen Türkiye’de alt seviyelerin açılması,
- Sivil toplum örgütleri, Sanayi ve Ticaret Odaları vb. bu konuda aktif rol almamaları,
- Yerel yönetimlerin yeterli işbirliği içinde olmaması,
- Kurum ve kuruluşların işbirliğinde isteksiz olması.

Fırsat

- Çağımızda eğitim düzeyinin dünyada ve Türkiye’de hızla yükselmesi,
- Türkiye’de genç nüfusun fazla olması,
- Üniversitelerde kursları verecek genç akademisyenlerin olması,
- Açılan kursların hafta sonu ya da akşam saatlerinde olması,
- Avrupa üniversite sürekli eğitim merkezlerinde engelliler için program olmamasına karşın ülkemizde engelliler için özel kursların açılması.

Tehdit

- Türkiye’de üniversite sürekli eğitim merkezlerinin kendi aralarında işbirliği yapmaması,
- Sürekli eğitim merkezlerinin fiziksel imkânlarının yeterli olmayışı,
- Üniversitelerde kurs sonunda verilen belgelerin yurtiçinde geçerli olmaması,
- Üniversitelerin kurs sonunda verdiği belgelerin uluslararası geçerliliğinin olmaması,
- Sürekli eğitim merkezlerinin aktif sorumluluk almaması, sadece kağıt üzerinde görünüyor olması,
- Çeşitli kurslar tarafından benzer kursların uygulanması,
- Türkiye’de devlet ve vakıf üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinin aralarında, ayrıca üniversitelerdeki kurslar ile diğer kurslar arasında fiyatlandırma ve ödeme biçimlerinde farklılıklar olması,
- Bürokratik işlemlerin zaman alması.

5. EUCEN'e Üye Üniversitelerde Sürekli Eğitim Merkezleri

EUCEN'e üye üniversiteler, Avusturya, Bangladeş, Beyaz Rusya, Belçika, Bosna Hersek, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Makedonya, Malta, Hollanda, Norveç, Filistin, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Ukrayna, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan bazı üniversitelerdir. Bu ülkelerdeki üniversitelerin bir bölümü EUCEN'e tam üyeyken bazıları yedek üye konumundadırlar. Bu ülkelerde tam ve yedek üye olarak toplam 181 üniversiteden 49 tanesinin (Türkiye hariç) internet sitesinde gerekli bilgilere ulaşılmıştır. Geriye kalan 129 (Türkiye hariç) üniversiteden bir bölümünün internet sitesine, bir bölümünün sürekli eğitim merkezi sitelerine, bir bölümünün de sürekli eğitim merkezi kurs bilgilerine ulaşamamıştır.

Gerekli bilgilere ulaşılabilen 49 üniversitedeki (Türkiye hariç) sürekli eğitim merkezlerinin adları aşağıda verilmiştir.

Tablo- 4

ŞEKİLLERİ	Yetişkin Eğitimi Merkezi
	Yaşam Boyu Öğrenme ve Toplum Bütünleşme Merkezi
	Yetişkin Öğrenimi ve Profesyonel Gelişim
	Yaşam Boyu Eğitim ve Gelişim Okulu
	Yaşam Boyu Öğrenme Bürosu
	Yaşam Boyu Öğrenme Kurumu
	Sürekli Eğitim Bölümü
	Yetişkin Öğrenimi ve Eğitimi
	Yetişkin Sürekli Eğitim Bölümü

Tablo-4 incelendiğinde, Türkiye’dekinden farklı adlar dikkati çekmektedir. Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinde “Sürekli Eğitim”, “Yaşam Boyu Eğitim”, “Yaşam Boyu Öğrenme Araştırma ve Uygulama Merkezi”, “Yaşam Boyu Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi”, “Sürekli Eğitim ve Kariyer Merkezi”, “Enformatik Sürekli Eğitim Merkezi”, “Sürekli Eğitim ve Gelişim Merkezi” ve “Sürekli Eğitim Danışma ve Araştırma Merkezi” adında merkezler bulunmaktadır.

EUCEN’e üye üniversitelerdeki sürekli eğitim merkezlerine bakıldığında “Yetişkin Eğitimi Merkezi”, “Yaşam Boyu Öğrenme ve Toplum Bütünleşme Merkezi”, “Yetişkin Öğrenimi ve Profesyonel Gelişim”, “Yaşam Boyu Eğitim ve Gelişim Okulu”, “Yaşam Boyu Öğrenme Bürosu”, “Yaşam Boyu Öğrenme Kurumu”, “Sürekli Eğitim Bölümü”, “Yetişkin Öğrenimi ve Eğitimi” ve “Yetişkin Sürekli Eğitim Bölümü” gibi adlar verildiği görülmektedir.

EUCEN’e üye üniversitelerde gerekli bilgilere ulaşılabilen 49 üniversitedeki (Türkiye hariç) kurs dağılımları da Tablo-5 ve Tablo-6’da verilmiştir.

Tablo- 5

		EUCEN'E ÜYE ÜNİVERSİTELER	
		f	%
EĞİTİM PROGRAMLARI	Mesleki Eğitim	44	22.8
	Bilgisayar Eğitimi	22	11.4
	Dil Eğitimi	21	10.9
	Sağlık Eğitimi	11	5.7
	Engelliler Eğitimi	-	-
	Meslek Edindirme	34	17.6
	Kültür ve Sanat	23	11.9
	Spor Eğitimi	1	0.5
	Çalıştay	9	4.7
	Konferanslar	11	5.7
	Özgün Programlar	17	8.8
	Sınavlara Hazırlık	-	-
Toplam		193	100,0

Tablo- 6

- 1- Mesleki Eğitim 2- Bilgisayar Eğitimi 3- Dil Eğitimi
4- Sağlık Eğitimi 5- Engelliler Eğitimi 6- Meslek Edindirme
7- Kültür ve Sanat 8- Spor Eğitimi 9- Çalıştay 10- Konferanslar
11- Özgün Programlar

Ülke Adı	Üniversite Sayısı	Programlar										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
İngiltere	16	14	11	9	4	-	14	11	1	4	3	10
Belçika	1	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-
İsviçre	2	2	1	1	1	-	1	-	-	-	1	1
Avusturya	2	2	1	-	1	-	2	1	-	-	-	1
İsveç	2	1	1	2	1	-	1	1	-	-	-	-
Polonya	1	1	-	-	1	-	1	-	-	1	1	-
Portekiz	2	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Slovakya	2	1	2	-	1	-	-	1	-	-	1	1
Slovenya	1	1	1	1	-	-	1	-	-	1	1	-
Estonya	2	2	-	1	-	-	2	1	-	1	1	-
Danimarka	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Finlandiya	5	5	3	1	-	-	2	2	-	-	2	1
İrlanda	3	3	1	1	-	-	2	2	-	1	-	1
Yunanistan	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Litvanya	4	4	-	1	-	-	3	2	-	-	1	1
Fransa	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Almanya	1	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
İtalya	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
İspanya	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Toplam	49	44	22	21	11	-	34	23	1	9	11	17

Tablo-5 ve Tablo-6'da görüldüğü gibi EUCEN'e üye ülkelerde en çok açılan ve tercih edilen eğitim programı "Mesleki Eğitim" programlarıdır. İncelenen üniversitelerin internet sitelerinin çoğunda "Mesleki Eğitim" programlarının açıldığı gözlenmektedir. Ayrıca, Tablo- 3'de daha öncede görüldüğü gibi sadece Türkiye'de değil tüm EUCEN'e üye üniversitelerde bu eğitim programı birinci sırada yer almaktadır.

“Mesleki Eğitim” programlarını “Meslek Edindirme” programları takip etmektedir. Hemen onu “Kültür ve Sanat”, “Bilgisayar Eğitimi” ve “Dil Eğitimi” programları izlemektedir. Türkiye’deki üniversitelerle karşılaştığımızda çok fazla bir farkın olmadığını görmekteyiz. Fakat Türkiye’deki vakıf üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinde “Mesleki Eğitim”, “Meslek Edindirme” ve “Dil Eğitimi” programları yaklaşık olarak eşit sayıda ve ilk sırada olduğu dikkat çekmektedir.

EUCEN’e üye üniversitelerde “Sağlık Eğitimi” programlarına da ağırlık verilirken Türkiye’deki üniversitelerde bu program birkaç üniversitede açılmaktadır.

Türkiye’deki devlet üniversitelerinde “Engelliler Eğitimi” ve “Spor Eğitimi” programları az sayıda da olsa açılmaktadır. Oysa, EUCEN’e üye üniversitelerde “Engelliler Eğitimi” programına hiç rastlanmamıştır. “Spor Eğitimi” programına da oldukça az rastlanmaktadır.

Yine, Türkiye şartlarında geçerli olan “Sınavlara Hazırlık” programlarına EUCEN ülkelerinde rastlanmamaktadır.

EUCEN’e üye üniversitelerde çeşitli konularda “Çalıştay” ve “Konferanslar” yapılmaktadır. Bu oran Türkiye’deki üniversitelere göre daha fazladır.

“Özgün Programlar” açısından da Türkiye’deki üniversiteler ve EUCEN üniversiteleri arasında çok fazla fark görülmemektedir.

Ek- 1,2,3,4 ve 5’de görüldüğü gibi EUCEN’e üye üniversitelerin hemen hemen hepsinde “Engelliler Eğitimi” programı dışında bütün programların açıldığı görülmektedir. Bunun aksine bu üniversitelerin çoğunluğunda en çok açılan “Mesleki Eğitim” ve “Meslek Edindirme” programlarıdır.

Ek-1’de internet sitesinde gerekli bilgilere ulaşılabilen EUCEN’e üye İngiliz üniversitelerinde kurs çeşitliliği dikkat çekmektedir. “Mesleki Eğitim” ve “Meslek Edindirme” programlarının sayıca fazla olduğu görölmektedir. İngiliz üniversitelerinde bu iki programı “Bilgisayar Eğitimi”, “Kültür ve Sanat Programları” ve “Özgün Programlar” izlemektedir. Daha sonra sırasıyla “Dil Eğitimi”, “Sağlık Eğitimi”, “Çalıştay”, “Konferanslar” ve “Spor Eğitimi” yer almaktadır.

Ek-2’de Avrupa Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı’na bağlı Belçika, İsviçre, Avusturya ve İsveç üniversiteleri görölmektedir. Burada da “Mesleki Eğitim” programları en çok açılan kurslardır. Onu “Meslek Edindirme” ve “Sağlık Eğitimi” programları ile eşit sayıdaki “Bilgisayar Eğitimi”, “Dil Eğitimi” ve “Kültür ve Sanat” programları takip etmektedir. “Özgün Programlar”ı da “Konferanslar” izlemektedir. Bu dört ülkede diğer ülkelerde olduğu gibi “Engelliler Eğitimi” programına rastlanmamaktadır. Ayrıca, “Spor Eğitimi” ve “Çalıştay”larda görölmemektedir.

Ek-3’de EUCEN’e üye Polonya, Portekiz, Slovakya, Slovenya ve Estonya üniversiteleri yer almaktadır. Bu üniversitelerde görölmeyen program “Engelliler Eğitimi” ve “Spor Eğitimi”dir. Açılan programlar da sırasıyla “Mesleki Eğitim”, “Meslek Edindirme”, “Konferanslar”, eşit sayıdaki “Bilgisayar Eğitimi”, “Dil Eğitimi” ve “Çalıştay” ile yine eşit sayıdaki “Sağlık Eğitimi” ve “Kültür ve Sanat” programları ile “Özgün Programlar”dır.

Ek-4’de Danimarka, Finlandiya, İrlanda ve Yunanistan görölmektedir. İrlanda ve Finlandiya’daki üniversitelerde açılan programlarda çeşitlilik görölürken Yunanistan ve Danimarka’da çeşitlilik azdır. Buradaki üniversitelerin hemen hemen tamamında “Mesleki Eğitim” programı dikkat çekmektedir. Onu yine eşit sayıyla “Bilgisayar Eğitimi”, “Meslek Edindirme” ve “Kültür ve Sanat” programları izlemektedir. “Özgün

Programları”da “Dil Eğitimi”, “Çalıştay” ve “Konferanslar” ile “Sağlık Eğitimi” programı takip etmektedir. “Engelliler Eğitimi” ve “Spor Eğitimi” bu bölümde yer almamaktadır.

Ek-5’de EUCEN’e üye Litvanya, Fransa, Almanya, İtalya ve İspanya üniversiteleri bulunmaktadır. Bu bölümde de “Sağlık Eğitimi”, “Engelliler Eğitimi”, “Çalıştay” ve “Spor Eğitimi” programlarına rastlanmamaktadır. “Mesleki Eğitim” ilk sırada yer alırken onu sırasıyla “Meslek Edindirme”, “Dil Eğitimi”, “Kültür ve Sanat” programları ile az da olsa “Bilgisayar Eğitimi”, “Konferanslar” ve “Özgün Programlar” izlemektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak elde edilen sonuçlar ve geliştirilen önerilere yer verilmektedir.

1. Sonuçlar

İnternet sitesine ulaşılabilen üniversite sürekli eğitim merkezlerinin incelenmesi sonucu Türkiye’de faaliyette bulunan 92 devlet üniversitesinin 39’unda, 37 vakıf üniversitesinin on altısında değişik adlar altında sürekli eğitim merkezi olduğu saptanmıştır. Bunların büyük çoğunluğunda internet sitesi aktifken bir bölümünde SEM sadece isim olarak görülmektedir.

Üniversite sürekli eğitim merkezlerine ad olarak bakıldığında hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde “Sürekli Eğitim” adı altında daha fazla merkezin bulunduğu gözlemlenmektedir.

Ayrıca devlet ve vakıf üniversitelerinin büyük bir bölümünde aktif bir internet sitesi olmadığı için bu üniversiteler inceleme içerisine alınamamıştır.

Üniversite sürekli eğitim merkezlerindeki merkez organlarının şekli incelendiğinde devlet ve vakıf üniversitelerinde en fazla “Müdür+Yönetim Kurulu” yapısını görmekteyiz. “Müdür+Yönetim Kurulu+Koordinasyon

Grubu” yapısı sayısı devlet üniversitelerinde oldukça azken vakıf üniversitelerinde bu yapıya hiç rastlanmamaktadır.

Daha önce yapılan araştırmalarla karşılaştığımızda devlet üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinde açılan eğitim programlarının sayısında azalma olduğunu, buna karşı vakıf üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinde açılan eğitim programlarında artış olduğu gözlenmektedir.

Açılan programlar içinde “Sınavlara Hazırlık” kurslarında (ÜDS, KPDS, KPSS, ALES vb.) artış olduğu dikkat çekmektedir.

Ayrıca, devlet üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinde açılan programlar içinde “Mesleki Eğitim” programları sayıca en fazladır. Vakıf üniversiteleri sürekli eğitim merkezlerinde ise, “Mesleki Eğitim”, “Dil Eğitimi” ve “Meslek Edindirme” programlarının en fazla ve aynı sayıda olduğu dikkat çekmektedir.

EUCEN’e üye 181 üniversiteden 49 tanesinin internet sitesinde gerekli bilgilere ulaşılmıştır. Türkiye’deki üye üç üniversitenin (Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi) bilgileri daha önce değerlendirildiği için bu bölümde incelemeye katılmamıştır.

İnternet sitesinde gerekli bilgilere ulaşılabilen EUCEN’e üye 49 üniversitenin sürekli eğitim merkezlerinin incelenmesi sonucunda da Türkiye’dekilerden farklı adlar altında sürekli eğitim merkezleri olduğu gözlemlenmiştir.

“Mesleki Eğitim” ve “Meslek Edindirme” programlarının bu üniversitelerde en çok açılan programlar olduğu belirlenmiştir. Bu durum Türkiye’deki üniversite sürekli eğitim merkezleriyle benzerlik göstermektedir. Yine aynı şekilde “Özgün Programlar” ın sayısında da her iki grupta da fazla fark görülmemektedir.

EUCEN’e üye üniversitelerde ve Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinin sürekli eğitim merkezlerinde uygulanan programlar açısından benzerliklerin yanı sıra farklılıklar da görülmektedir. Örneğin; EUCEN’e üye üniversitelerde “Sağlık Eğitimi”, “Çalıştay” ve “Konferanslar”a ağırlık verilirken, Türkiye’deki üniversitelerde “Engelliler Eğitimi”, “Spor Eğitimi” ve “Sınavlara Hazırlık” programlarının açıldığı gözlemlenmektedir.

Ayrıca, Avrupa Üniversiteleri Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı’na üye üniversitelere bakıldığında, sürekli eğitim devlet tarafından desteklenmektedir ve devletin birçok kurumu sürekli eğitimden sorumludur.

Almanya’da üniversite yetişkin eğitimi piyasası ve diğer özel yaşam boyu eğitim kursları yarış halindedir. Kurslara katılımı desteklemek için ücretlerin büyük bir kısmını belediyeler ödemektedir. Böylece kurs ücretleri çok düşük ve katılım yüksektir. Yükseköğretim bünyesinde yürütülen sürekli eğitimlerde katılımcılar öğrenim ücretlerini kendileri karşılamaktadır. Sürekli eğitim kurslarının düzenlenmesinde sürekli eğitim merkezleri ve özel sektör şirketleri arasında yakın ilişkiler vardır. Kursiyerler işin pratikteki halini görme imkânı da bulmaktadırlar. Merkezler kursiyerlere pratik bilgi vermek üzere alanlarında uzman kişileri de işe almaktadırlar. İşsizler için de özel kurslar düzenlenmektedir.

Fransa'da 1971'de yürürlüğe konulan kanunla yaşam boyu öğrenme kurslarına katılanlara finansal destek verilerek kurslara katılanların sayısında artış sağlanmış ve sektördeki rekabet büyük ölçüde yükselmiştir. Üniversite sürekli eğitim merkezleri piyasada yaşam boyu öğrenme kursları veren özel sektörle yarışmaktadır. Yine üniversitelerin bünyesindeki bu merkezler kendi tesisleri, çalışanları ve olanaklarıyla çok iyi gelişmiş organizasyonlardır. Enstitülerinde hem tam gün hem de yarım gün profesörler çalışmaktadır. Tam gün çalışan profesörler aynı zamanda üniversitede ders verirler. Ancak asıl sorumlulukları sürekli eğitim merkezlerindedir.

Finlandiya'da üniversite sürekli eğitim aracılığıyla yerel gelişmeye hizmet etmekte ve diğer ülkeler için model oluşturmaktadır. Programlar, iş piyasasını gözeterek düzenlenmektedir. Her üniversitenin sürekli eğitim merkezi vardır. SEM, gelişme ve bilgiyi üreten üniversite ile araştırmaların sonuçlarının kullanıldığı piyasa arasındadır. Daha sonra katılımın sonuçları hakkında üniversiteye dönüt verir.

İngiltere'de yüksek vasıflı işgücü yaratmada üniversite sürekli eğitim merkezlerinin etkisi açıkça görülmektedir. Devletin birçok kurumu sürekli eğitimden sorumludur. Üniversiteler hükümetin hedeflerini karşılamak için sürekli eğitim faaliyetlerini geliştirmeye teşvik edilmektedir.

İspanya'da da sürekli eğitim programları, kurum ve kuruluşların birlikte oluşturdukları bir konfederasyon biçiminde oluşturulmuş CEA (Confederación de Empresarios de Andalucía) ve belediyeler tarafından yürütülmektedir.

Tüm bu ülkelerde geniş katılımlı ve genel konularla ilgili kurslar açıldığı gibi üst düzey kurslar da açılmaktadır.

Türkiye'deki sürekli eğitim merkezlerine bakıldığında, bu merkezler piyasa ile rekabet edebilir durumda değildir. Ücretlerin yüksek olması, taksitlendirme imkânı olmaması (vakıf üniversiteleri hariç) ve devlet tarafından katılan kursiyerlere maddi destek sağlanmamasından dolayı kursiyerler tarafından tercih edilmemektedir. Ayrıca kurs sonunda verilen belgelerin uluslararası alanda ve yurt içinde işe alımlarda geçerliliğinin olmaması da bu merkezleri olumsuz etkilemektedir. Açılan programlar sadece belirli düzeyde kurslardır. Bu programların üst seviyedeki kursları açılmamaktadır. Türkiye'de sürekli eğitim, yaşam boyu eğitim yeni kavramlar olduğundan üniversitelerin çoğunluğu tesis ve çalışanlarıyla yeterli imkânlara sahip değildir.

2. Öneriler

Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri Ağı oluşturmak Üniversite Sürekli Eğitim Merkezleri arasındaki iletişimi ve işbirliğini geliştirmek açısından önemlidir. Ayrıca, bu, üniversite yaşam boyu öğrenme sektöründeki kalite güvencesi olarak hizmet edeceğinden de önemlidir.

Sürekli eğitim merkezleri devlet kurumları ve yerel yönetimlerin yardımlarıyla bölgesel ihtiyaçları karşılayacak programlar oluşturmalıdır. Ayrıca, bu merkezler günümüz şartlarında artan toplumsal ve iş ihtiyaçlarını takip ederek, bu ihtiyaçları karşılamayı amaçlayan proje kaynakları araştırmalıdır.

Sürekli eğitim merkezlerinde açılan programlar sadece alt seviyedeki kurslarla sınırlı kalmamalı, günümüzde yükselen eğitim potansiyeli dikkate alınarak kursların üst seviyeleri de açılmalıdır.

Üniversite sürekli eğitim merkezlerinin piyasayla rekabet edebilmesi ve kursiyer katılımlarının artması için üniversitelerimizin sürekli eğitim merkezlerinin fiziki olanakları geliştirilmeli ve çalışanlara yeterli imkânlar sağlanmalıdır. Buna ek olarak, programlar sonunda kursiyerlere yurt içi ve yurt dışında geçerliliği olan sertifikalar verilmelidir.

KAYNAKÇA

Abukari, Abdulai. 'Conceptualising Lifelong Learning: A Reflection on Lifelong Learning At Lund University (Sweden) and Middlesex University (UK)', *European Journal of Education*, 2005. Vol. 40, No. 2.

Aktan, C.C. 2000'li Yıllarda Yeni Yönetim Teknikleri 2 (Stratejik Yönetim), Türkiye Genç İş Adamları Derneği, 1999.

Arslan, M, Metin. 'Structure And Functions Of The Continuing Education Centers At Turkish Universities', *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 2008. Vol. 9, No.3.

Atıcı, Bünyamin; Cihad Demirli; Çetin Semerci; İbrahim Y. Kazu; Mehmet Gürol; Mehmet Taşpınar; Mehmet Turan; Recep Akça. Yaşam Boyu Eğitim Bağlamında Mesleki Eğitim: AB Leonardo Da Vinci Mesleki Eğitim Programı Kapsamında Bir Çalışma.

Baykara, Tarık. 21. Yüzyılda Teknoloji, Teknoloji Yönetimi ve Gelecek, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Gebze 2006.

Cebecioğlu, C. SWOT Analizi ve Bir İşletme Üzerine Uygulama. (Yüksek Lisans Tezi), 2006.

Cervero, M, Ronald. 'Trends And Issues In Continuing Professional Education', *New Directions for Adult And Continuing Education*, No. 86, Summer 2000.

Chapman, J. and Aspin, D. Schools and the learning community: Laying the basis for learning across the lifespan. In Aspin, D., Chapman, J., Hatton, M. and Sawono, Y. (eds). International Handbook on Lifelong Learning. Dordrecht: Kluwer Press International, 1999.

Charles, David. 'Universities and Territorial Development: Reshaping The Regional Role of UK Universities', Local Economy, Vol. 18, No.1,7–20, 2003.

Çelik, Göknur. University Continuing Education Units for Local Development: The Case METU CEC. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2007.

Dinçer, Ö. Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası, 1998.

European Comission. The Erasmus Programme. http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/erasmus/index_en.html, 16 Mart 2008.

Fer, Seval. 2000, 'Modüler Program Yaklaşımı ve Bir Öneri', MEB Dergisi.

Field, John. 'Lifelong Education' , INT. J. OF LIFELONG EDUCATION, Vol. 20, No. 1/2 (January- April 2000) , 3–15.

Gürüz, Kemal. 2004, Dünyada ve Türkiye'de Yüksek Öğretim, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Yayınları, Ankara 2004.

Hagston, Folk. 'High Schools; An Important Past of Adult Education in Sweden'. Making a European Area Of Lifelong Learning A Reality ,June, 2000.

Jallade, J, P. 'From Continuing Education to Lifelong Learning in French Universities', European Journal of Education, 2001. Vol.36, No.3, Blackwell Publishers Ltd, USA.

Mark, R. The Development of Policy in LLL towards 2010, European University Lifelong Learning: The Managers' Handbook EPublication EULLearN - the European University Lifelong Learning Network. Retrieved: March 12, 2007, www.eullearn.net.

Mitchell, V. 2001, A Policy for University Continuing Education, THENUCE- European Thematic Network in University Continuing Education. European Socrates Programme, Retrieved: February 15, 2007, from www.thenuce.net.

Polat, Coşkun ve Hüseyin Odabaş. Bilgi Toplumunda Yaşam Boyu Öğrenmenin Anahtarı: Bilgi Okuryazarlığı.

Schild Hans-Joachim. "The White Paper On Youth And The Lifelong Learning Strategy", Coyote, No: 6, Kasım 2002, s.23.

Sem Bültenleri, Nisan-Haziran-Eylül 2006, Ankara.

Siebert, H. 'Didaktisches Handeln in der Erwachsenenbildung. Didaktik aus konstruktivistischer Sicht Luchterhand Verlag', 2003.

Skolverket, "İsveç Yetişkin Eğitimi",
<http://www.skolverket.se/sb/d/374/a/1218>.

Structures of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Europe GERMANY 1999', EURYDICE CEDOP, EURYBASE database.

Swedish Ministry of Education and Science, 'The Development of Education National Report'. Ağustos 2004.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı 2009 Yılı Bütçe Raporu.

Thomas, J, Edward. 'Developing Continuing Education And Training In European Universities', Journal of European Industrial Training, 1995. Vol. 19, No. 4, pp. 11-15.

Tight, M. 'Lifelong Learning: Opportunity or Compulsion?' British Journal of Educational Studies, 1998. 46 (3), 251-263.

Türkoğlu, Adil. "Dünya Ülkelerinden Örneklerle Karşılaştırmalı Eğitim", 1998.

Urponen, H. 2006, Local Development in European Marginal Areas: Learning Sustainability, European University Lifelong Learning The Managers Handbook E-Publication Eullearn-the European University Lifelong Learning Network. Retrived: March 12, 2007, from www.eullearn.net.

Ültanir, Emel ve Gürcan Ültanir. 'Estonya, İngiltere ve Türkiye'de Yetişkinler Eğitiminde Profesyonel Standartlar', 2006.

Yıldız, Ahmet. 'Türkiye'deki Yetişkin Eğitimi Araştırmalarına Toplu Bir Bakış' Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2004. Cilt: 37, Sayı: 1, ss 78- 97.

<http://www.breyerstate.com/continuingedu.htm>

<http://www.eucen.org/>

www.tdk.gov.tr

www.yodek.org.tr

Üniversite SEM internet adresleri:

<http://sem.metu.edu.tr>

www.akdeniz.edu.tr/akunsem

www.ankusem.ankara.edu.tr

<http://musem.marmara.edu.tr/v2>

www.husem.hacettepe.edu.tr

www.dogus.edu.tr/sem

<http://fusem.fatih.edu.tr>

<http://ikusem.iku.edu.tr>

<http://www.etu.edu.tr>
<http://yeditapesem.yeditepe.edu.tr>
<http://suyam.ibu.edu.tr/>
<http://www.akademik.adu.edu.tr/aum/sem/>
<http://www.buyem.boun.edu.tr/>
<http://cusem.cumhuriyet.edu.tr/>
<http://yadem.comu.edu.tr/kysogr/indexb.php>
<http://www.deu.edu.tr>
http://www.erasmus.ege.edu.tr/socrates_turk/index.htm
<http://ersem.erciyes.edu.tr/>
<http://www.ogu.edu.tr>
<http://web.firat.edu.tr/fusem/>
<http://www.gazisem.gazi.edu.tr/>
<http://www1.gantep.edu.tr/~gusem/>
<http://gopusem.gop.edu.tr/>
<http://www3.itu.edu.tr/~itusem/>
<http://enfosem.ktu.edu.tr/>
http://www.kastamonu.edu.tr/Kasusem,Kasusem_Spot.html
<http://www.kku.edu.tr/seuam/>
<http://sem.kocaeli.edu.tr/>
<http://makusem.mehmetakif.edu.tr/>
<http://www.mu.edu.tr/t/duyuru/2009/02/12.htm>
<http://www3.omu.edu.tr/sem/>
<http://www.pamukkale.edu.tr/>
<http://www.sausem.sakarya.edu.tr/>

<http://www.trakya.edu.tr/Merkezler/tusem/index.htm>
<http://www.ybe.aku.edu.tr/>
<http://aesem.ahievran.edu.tr/>
http://www.balikesir.edu.tr/akademik.php?bolum=surekli_egitim_aum
<http://www.acibadem.edu.tr/>
<http://www.atilim.edu.tr/ase/>
<http://www.bahcesehir.edu.tr/arastirma/genel/id/07>
<http://www.beykent.edu.tr/erasmus.aspx?p=224>
<http://sedam.cankaya.edu.tr/>
<http://www.aydin.edu.tr/sem/index.asp>
<http://www.iticu.edu.tr/sem/>
<http://ekosem.ieu.edu.tr/>
<http://masem.maltepe.edu.tr/>
<http://www.okan.edu.tr/tr/okan.php?s=sayfa&no=277>
<http://www.yasar.edu.tr/index.php?page=yasar&content=2&call=yusem>

EUCEN'e üye üniversitelerin internet adresleri:

www.city.ac.uk/cae/cfa/index.html
www.gold.ac.uk/
www.londonmet.ac.uk
www.paisley.ac.uk
www.open.ac.uk
www.qub.ac.uk/edu
www.ucl.ac.uk

www.brad.ac.uk
www.lifelong.ed.ac.uk
www.le.ac.uk/lifelonglearning
www.conted.ox.ac.uk
www.shef.ac.uk/till/
www.ioe.stir.ac.uk/centres/daice/index.php
www.strath.ac.uk/cll/
www.swan.ac.uk/dace
www.wmin.ac.uk
www.uclouvain.be/205491.html
www.unibas.ch/index.cfm?uuid
www.unige.ch/formcont/programmes/session.html
www.donau-uni.ac.at/en/
http://portal.tugraz.at/portal/page/portal/TU_Graz/Studium_Lehre/LifeLong_Learning
www.folkuniversitetet.se/templates/Page.aspx?id=69605
www.lu.se/o.o.i.s?id=11574&func=courses
<http://english.ae.katowice.pl/wpis-all,id-2b1f5a96b9f289.html>
www.uminho.pt
www.unl.pt/guia/2008/UNLGIAIICourses
www.cdv.uniba.sk/index.php?id=2257
www.umb.sk/index.php?module=articles&id=976&language=2
www.fm-kp.si/eng/index.php?showid=532
www.tlu.ee
www.ut.ee/en/364351

<http://evu.ku.dk/english>
<http://web.abo.fi/fc/eng/index.htm>
www.dipoli.tkk.fi/english/index/html
www.helsinki.fi/palmenia/english
www.avoin.jyu.fi/en
www.tkk.utu.fi/avoin/en/index.html
www.dit.ie/pds/
<http://admissions.nuim.ie/subjects/>
www.ucc.ie/calendar/ace/index.html
www.acg.edu/ccgps/ceps.php?c=1
www.ism.lt/index.php/undergraduate_school/2062
<http://internet.ktu.lt/en/>
www.ku.lt
www.tsi.su.lt/index.php?action=abouttsi
<http://www.uhp-nancy.fr/>
<http://www.aww.uni-hamburg.de/>
<http://web.scuolaiad.it/index.php>
<http://www.uab.es/>

EKLER

EK NO

SAYFA

1- İngiltere’de EUCEN’e Üye Üniversitelerde Uygulanan Programlar	84
2- Belçika, İsviçre, Avusturya, İsveç’te EUCEN’e Üye Üniversitelerde Uygulanan Programlar	85
3- Polonya, Portekiz, Slovakya, Slovenya, Estonya’da EUCEN’e Üye Üniversitelerde Uygulanan Programlar	86
4- Danimarka, Finlandiya, İrlanda, Yunanistan’da EUCEN’e Üye Üniversitelerde Uygulanan Programlar	87
5- Litvanya, Fransa, Almanya, İtalya, İspanya’da EUCEN’e Üye Üniversitelerde Uygulanan Programlar	88

Ek- 1

1-Mesleki Eğitim 2- Bilgisayar Eğitimi 3- Dil Eğitimi 4- Sağlık Eğitimi 5- Engelliler Eğitimi
6- Meslek Edindirme 7- Kültür ve Sanat 8- Spor Eğitimi 9- Çalıştay 10- Konferanslar 11- Özgün Programlar

İNGİLTERE	PROGRAMLAR										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
City University	+	+	+			+	+			+	+
London Goldsmiths University	+		+			+	+			+	+
London Metropolitan University	+	+	+			+			+		+
University of the West of Scotland	+	+		+		+	+				
The Open University	+	+	+	+		+		+			+
The Queen's University of Belfast	+	+				+					+
University College London	+		+	+		+	+		+		
University of Bradford	+	+				+					
University of Edinburg	+		+			+	+				+
University of Leicester	+					+	+				
University of Oxford	+	+	+	+		+	+			+	+
University of Sheffield	+	+	+			+	+				+
University of Stirling	+					+			+		
University of Strathclyde		+					+				+
University of Wales, Swansea		+					+		+		
University of Westminster	+	+	+			+	+				+
Toplam	14	11	9	4		14	11	1	4	3	10

Ek- 2

1-Mesleki Eğitim 2- Bilgisayar Eğitimi 3- Dil Eğitimi 4- Sağlık Eğitimi 5- Engelliler Eğitimi
6- Meslek Edindirme 7- Kültür ve Sanat 8- Spor Eğitimi 9- Çalıştay 10- Konferanslar 11- Özgün Programlar

	PROGRAMLAR										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
BELÇİKA											
Universite Catholique de Louvain	+			+		+	+				
İSVİÇRE	-										
Basel University	+					+					
Geneve University	+	+	+	+						+	+
AVUSTURYA	-										
Danube University Krems	+			+		+	+				+
Graz University of Technology	+	+				+					
İSVEÇ	-										
Folkuniversitetet			+								
Lunds Universitetet	+	+	+	+		+	+				
Toplam	6	3	3	4		5	3			1	2

Ek- 3

1- Mesleki Eğitim 2- Bilgisayar Eğitimi 3- Dil Eğitimi 4- Sağlık Eğitimi 5- Engelliler Eğitimi
6- Meslek Edindirme 7- Kültür ve Sanat 8- Spor Eğitimi 9- Çalıştay 10- Konferanslar 11- Özgün Programlar

	PROGRAMLAR										
POLONYA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
The Karol Adamiecki University of Economics in Katowice	+			+		+			+	+	
PORTEKİZ	-										
Universidade do Minho	+										
Universidade Nova de Lisboa	+		+			+					
SLOVAKYA	-										
Comenius University of Bratislava		+		+			+			+	+
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	+	+									
SLOVENYA	-										
Univerza na Primorskem	+	+	+			+			+	+	
ESTONYA	-										
Tallinn University	+					+	+				
University of Tartu	+		+			+			+	+	
Toplam	7	3	3	2		5	2		3	4	1

Ek- 4

- 1- Mesleki Eğitim 2- Bilgisayar Eğitimi 3- Dil Eğitimi 4- Sağlık Eğitimi 5- Engelliler Eğitimi
6- Meslek Edindirme 7- Kültür ve Sanat 8- Spor Eğitimi 9- Çalıştay 10- Konferanslar 11- Özgün Programlar

	PROGRAMLAR										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
DANİMARKA											
University of Copenhagen	+			+							+
FİNLANDİYA	-										
Abo Akademi University	+	+	+							+	
Helsinki University of Technology, Dipoli	+									+	
University of Helsinki-Palmenia Centre for Continuing Education	+	+				+	+				+
University of Jyvaskyla	+										
University of Turku	+	+				+	+				
İRLANDA	-										
Dublin Institute of Technoly	+								+		
National University of Ireland, Maynooth	+	+	+			+	+				
University of College Cork	+					+	+				+
YUNANİSTAN	-										
The American College of Greece									+		
Toplam	9	4	2	1		4	4		2	2	3

Ek- 5

- 1- Mesleki Eğitim 2- Bilgisayar Eğitimi 3- Dil Eğitimi 4- Sağlık Eğitimi 5- Engelliler Eğitimi
6- Meslek Edindirme 7- Kültür ve Sanat 8- Spor Eğitimi 9- Çalıştay 10- Konferanslar 11- Özgün Programlar

	PROGRAMLAR										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
LİTVANYA											
ISM University of Management and Economics	+										
Kaunas University of Technology	+		+			+	+				
Klaipeda University	+					+	+				+
Siauliai University	+					+				+	
FRANSA	-										
Universite Henri Poincare Nancy 1	+		+								
ALMANYA	-										
Universitat Hamburg	+	+	+			+					
İTALYA	-										
Universita Degli Studi di Roma 2- "Tor Vergata"	+		+			+					
İSPANYA	-										
Universitat Autonoma de Barcelona	+					+	+				
Toplam	8	1	4			6	3			1	1

ÖZGEÇMİŞ

1978 yılında Ankara'da doğdu. Ankara Güven İlkokulu'nu bitirdikten sonra, ortaokul ve lise öğrenimini Ankara Yükseliş Koleji'nde tamamladı. 2000 yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. 2001 yılında Ankara ili Celayir İlköğretim Okulu'nda İngilizce Öğretmeni olarak göreve başladı. Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı İngilizce kitap inceleme komisyonunda da görev yaptı. İngilizce ders ve hikâye kitapları yazdı. 2004 yılından beri Amasya ilinde, Şeker İlköğretim Okulu'nda görevini sürdürmektedir.